

SOMO

Grote vervuilers zetten aandeelhouders op de eerste plaats

April 2024

**Tussen 2016 en 2022
(na het Klimaatakkoord
van Parijs) maakten
20 grote vervuilers een
nettowinst van 317,5
miljard euro. Veel van
deze bedrijven besloten
hun aandeelhouders
te spekken in plaats
van geld te steken in
de energietransitie.**

Inhoud

1. Inleiding	4
2. De gebruikte methoden	7
3. Financiële cijfers van 16 grote vervuilers	9
Ahold Delhaize	10
Air France KLM	12
Akzo Nobel	14
BAM Groep	16
BP	18
Dow	20
DSM	22
Exxon Mobil	24
LyondellBasell	26
RWE	28
Stellantis	30
Tata Steel	32
Unilever	34
Uniper	36
Vopak	38
Yara	40
4. Financiële cijfers van vervuilende bedrijven uit de financiële sector	42
ABN Amro	43
Aegon	45
ING	47
NN Group	49
5. Overzichtstabellen	51
Nettowinst	52
Brutowinst	53
Dividend	54
Netto inkoop eigen aandelen	55
Totale uitbetalingen – dividend en netto inkoop eigen aandelen	56
Uitbetalingen als % van de nettowinst	57
Schuld	58

1. Inleiding

In 2022 publiceerde het onafhankelijke NewClimate Institute een klimaatindex waaruit blijkt dat 29 grote vervuilers nauwelijks iets doen aan hun klimaatimpact.¹ Sindsdien roepen maatschappelijke organisaties als Milieudefensie en SOMO deze bedrijven met klem op om werk te maken van een rechtvaardige energietransitie.

In dit rapport bekijken we de financiële huishouding tussen 2016 en 2022 van een door Milieudefensie geselecteerde groep van 20 grote vervuilers. Sinds het Klimaatakkoord van Parijs blijken veel van deze bedrijven zowel enorme winsten als enorme schulden te hebben gemaakt, zonder dat zij een grote stap zetten naar verduurzaming.

¹ Milieudefensie (5 juli 2022). Klimaatcrisis-index: Grote vervuilers scoren allemaal een onvoldoende. <https://milieudefensie.nl/actueel/klimaatcrisis-index-grote-vervuilers-scoren-allemaal-een-onvoldoende>

In dit rapport kijken we naar een beperkt deel van de financiële huishouding van deze grote vervuilers tussen 2016–2022. Deze periode is gekozen, omdat 2016 het eerste jaar is na het Klimaatakkoord van Parijs waarin is afgesproken om in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot 1,5 graad celcius. Deze akkoorden hadden verregaande gevolgen moeten hebben voor de activiteiten van de grote vervuilers. Niet alleen hadden deze bedrijven vervuilende activiteiten moeten afbouwen, ze hadden ook moeten investeren in nieuwe technologieën. Onze analyse laat in samenhang met ander onderzoek zien dat deze bedrijven zich niet hebben voorbereid op de noodzakelijke energietransitie, waardoor de uiteindelijke kosten ervan voor rekening dreigen te komen van de belastingbetaler.

In dit onderzoek wordt, na een selectie door Milieudefensie, gekeken naar 16 beursgenoteerde niet-financiële ondernemingen en 4 beursgenoteerde financiële ondernemingen. We kijken naar de winst van deze bedrijven, de bedragen die ze hebben uitbetaald aan de aandeelhouder en de schulden die ze hebben opgebouwd. Hoewel bedrijven in deze lijst terechtgekomen zijn door vervuilende activiteiten in Nederland, maken we gebruik van geconsolideerde jaarverslagen van de beursgenoteerde moederbedrijven, die vaak niet in Nederland zijn gevestigd. De cijfers in het rapport zijn de geaggregeerde cijfers voor het gehele bedrijf met verschillende takken in binnen- en buitenland.

Het is belangrijk om te vermelden dat de bedrijven onderling zeer van elkaar verschillen en dat het daarom ook noodzakelijk is om bedrijven individueel te bestuderen. Vanwege het diverse karakter van de groep is het noodzakelijk om bedrijven individueel te bestuderen. De verschillen in de mate waarin bedrijven winst uitkeren aan de aandeelhouder zijn aanzienlijk en daarom is het niet mogelijk om uit de som van alle uitgekeerde bedragen conclusies te trekken over individuele bedrijven. In hoofdstuk 3 en 4 worden de winstcijfers, de uitkeringen aan aandeelhouders en de schulden dan ook per bedrijf weergegeven.

Dit zijn de belangrijkste bevindingen als de cijfers van de bedrijven bij elkaar worden opgeteld:

Winst

- In periode 2016–2022 maakten de niet-financiële bedrijven een nettowinst van 260 miljard euro en een brutowinst van 332 miljard euro.
- In de periode 2016–2022 maakten de financiële bedrijven een totale nettowinst van 57,4 miljard euro en een totale brutowinst van 118,3 miljard euro.

Aandeelhouder

- Alle niet-financiële bedrijven samen betaalden van 2016 tot en met 2022 205 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders, kochten voor 78,3 miljard euro aan eigen aandelen in en brachten voor 23,6 miljard euro aan nieuwe aandelen op de markt.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 100%. Dat betekent dat gemiddeld alle niet-financiële bedrijven hun totale winst aan hun aandeelhouders uitgaven. Tussen de bedrijven zitten veel verschillen, zo is het totale bedrag dat BP aan haar aandeelhouders gaf tussen 2016 en 2022 maar liefst 57 keer

zo groot als haar nettowinst. Tata Steel daarentegen gaf maar 1% van haar nettowinst aan haar aandeelhouders.

- Alle financiële bedrijven samen betaalden van 2016 tot en met 2022 26,2 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders, kochten voor 10 miljard euro aan eigen aandelen in en brachten geen nieuwe aandelen op de markt.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 63%. Dat betekent dat alle financiële bedrijven samen 21,2 miljard euro meer winst maakten dan dat ze aan hun aandeelhouders gaven.

Schuld

- De totale schulden van alle niet-financiële bedrijven namen in de periode 2016–2022 toe, van 202,8 miljard euro in 2016 tot 254,8 miljard euro in 2022.
- De totale schulden van alle financiële bedrijven namen in de periode 2016–2022 af, van 260,7 miljard euro in 2016 tot 215,1 miljard euro in 2022.

Aandeelhouderskapitalisme

Onder invloed van het aandeelhouderskapitalisme zijn bedrijven in de afgelopen twee tot drie decennia als het ware uitgehold.² Het zwaartepunt van ondernemingen verschoof van het produceren van goederen en diensten naar het veiligstellen van winst voor aandeelhouders.³ Hierdoor werd een onevenredig groot deel van de nettowinst uitgekeerd aan de aandeelhouder in de vorm van dividend en de inkoop van aandelen.⁴ Winst werd dus in mindere mate gebruikt voor investeringen in de toekomst van het bedrijf.⁵ Voor een groot deel van de bedrijven geldt dat de groeiende uitkeringen aan de aandeelhouder samengingen met groeiende schulden, die voor een deel nodig waren om andere bedrijven over te nemen. Het aangaan van schulden kan echter alleen onderdeel zijn van een toekomstbestendige bedrijfsstrategie wanneer deze worden gebruikt voor investeringen waaruit nieuwe kasstromen zullen voortkomen.

In hoofdstuk 3 laten we per bedrijf de financiële cijfers van de niet-financiële bedrijven zien, in hoofdstuk 4 doen we hetzelfde met de financiële bedrijven. In de bijlagen zijn overzichtstabellen te vinden van de nettowinst, de brutowinst, de uitbetaling van dividend, de inkoop van eigen aandelen, de uitkeringen als percentage van de nettowinst en de totale schuld.

-
- 2 De toegenomen financialisering van ondernemingen is voor het eerst systematisch benoemd in een studie over beursgenoteerde bedrijven in het Verenigd Koninkrijk, zie: Baker, A. et al (2020). Against hollow firms: Repurposing the corporation for a more resilient economy. The Centre for Research on Accounting and Finance in Context. https://www.sheffield.ac.uk/news/polopoly_fs/1.892482!/file/Against-Hollow-Firms.pdf
 - 3 Erturk, I. (2020). Shareholder Primacy and Corporate Financialization. In: The Routledge International Handbook of Financialization, edited by Philip Mader, Daniel Mertens, and Natascha van der Zwan, p43–55.
 - 4 Het inkopen van eigen aandelen zorgt ervoor dat er minder aandelen op de markt zijn waardoor het dividend over minder aandelen verdeeld moet worden en er dus meer wordt uitgekeerd per aandeel.
 - 5 Fernandez, R. (2022). Aandeelhouders eerst. <https://www.somo.nl/nl/wp-content/uploads/sites/2/2022/06/SOMO-Aandeelhouders-eerst.pdf>

2. De gebruikte methoden

Vanwege de beschikbaarheid van data wordt in dit onderzoek alleen naar de 16 beursgenoteerde niet-financiële bedrijven en de 4 beursgenoteerde financiële bedrijven van Milieudefensie's lijst van 29 grote vervuilers gekeken.

Net als Milieudefensie maken we onderscheid tussen financiële en niet-financiële ondernemingen. De diversiteit is hiermee niet volledig ondervangen. Binnen de groep financiële ondernemingen zitten namelijk banken, vermogensbeheerders en verzekeringsmaatschappijen die qua activiteiten, kasstromen en bezittingen erg van elkaar verschillen. Binnen het segment niet-financiële ondernemingen verschillen bedrijven in omvang en type activiteit. Bedrijven als ExxonMobil, BP, RWE en Stellantis hebben bijvoorbeeld een balans en een omzet die vele malen groter is dan de rest van de groep niet-financiële bedrijven. Om goed te kunnen beoordelen of een bedrijf in staat was en in staat zal zijn om te investeren in de energietransitie, is het daarom belangrijk om naar de specifieke kenmerken en cijfers van dat specifieke bedrijf te kijken.

Voor het onderzoek maakten we gebruik van een dataset van Refinitiv Eikon, een database met gegevens van jaarrekeningen van beursgenoteerde bedrijven wereldwijd. Waar nodig hebben we de data van Refinitiv Eikon aangevuld met data van de jaarrekening van de betreffende bedrijven.

Een voordeel van Eikon is dat de database de informatie toegankelijk maakt in een gestandaardiseerd format, waardoor gemakkelijk vergelijkingen kunnen worden gemaakt. Dit is belangrijk voor onderzoekers omdat bedrijven in hun jaarrekeningen niet altijd dezelfde begrippen gebruiken. Ook worden verschillende valuta's automatisch geconverteerd. Bedrijven zoals BP PLC, Dow Inc, Exxon Mobil Corp of LyondellBasell Industries NV, rapporteren in Amerikaanse dollars, Tata Steel Ltd in Indiase roepies en Yara International ASA in Noorse kronen. Omdat zowel bedrijven als ook Refinitiv niet altijd dezelfde wisselkoers gebruiken, is het mogelijk dat er kleine afwijkingen voorkomen.

Begin 2023 hebben de bedrijven commentaar gegeven op een eerdere versie van dit rapport. Waar relevant is de feedback van deze bedrijven meegenomen en zijn de cijfers aangepast. In 2024 zijn alleen nog de cijfers over 2022 toegevoegd.

3. Financiële cijfers van 16 grote vervuilers

Ahold Delhaize

Winst

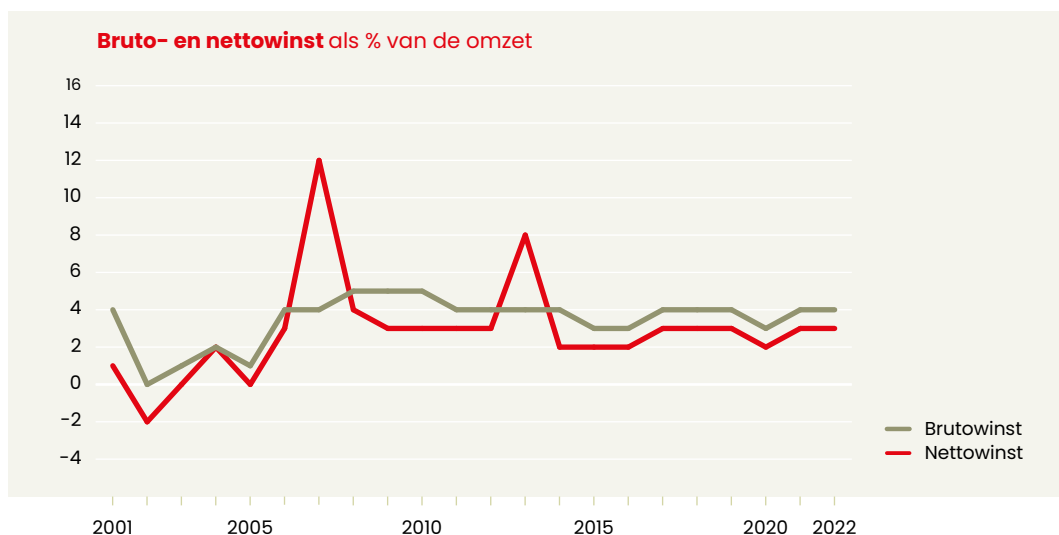
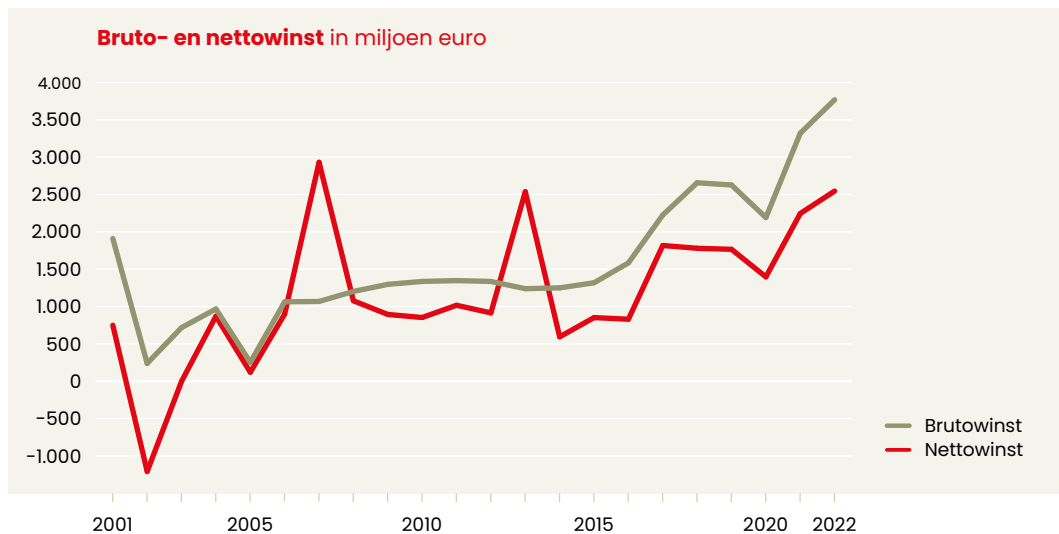
- Ahold Delhaize maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 18,4 miljard euro en een nettowinst van 12,4 miljard euro.

Aandeelhouder

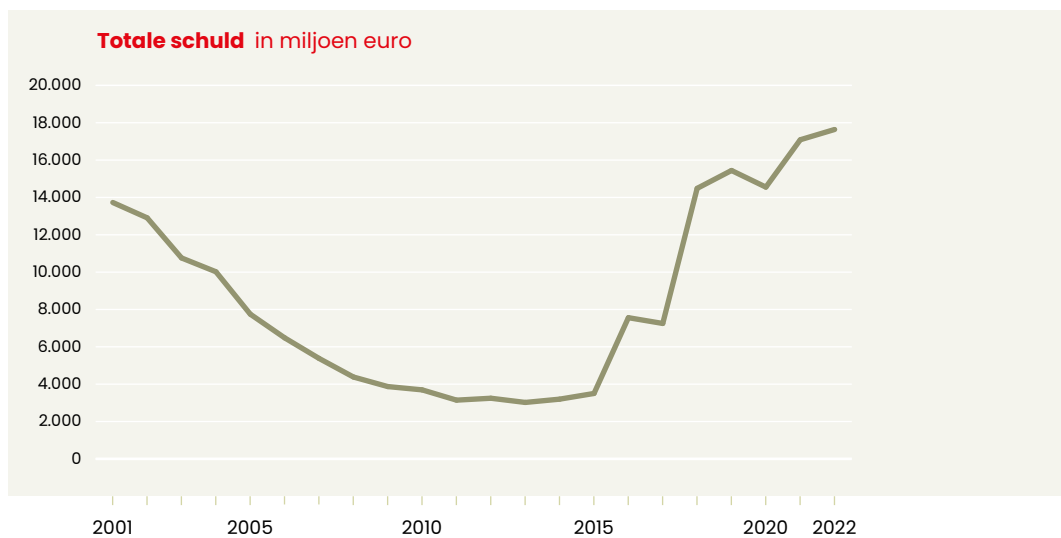
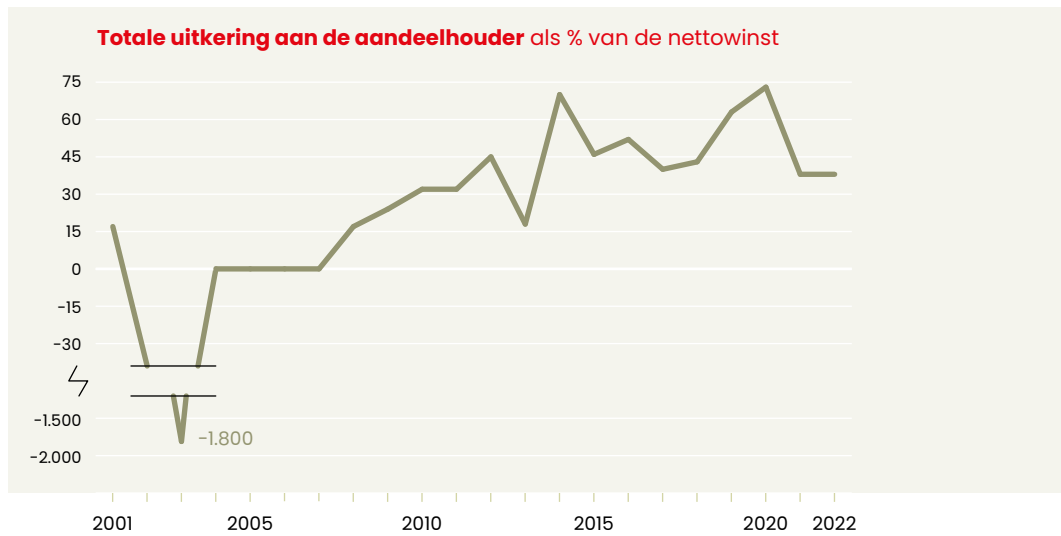
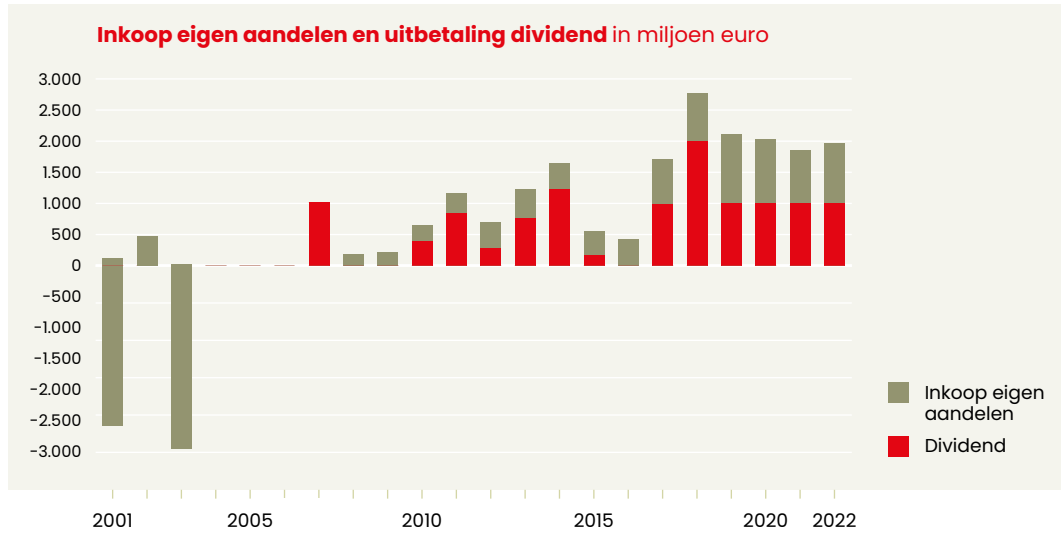
- Ahold Delhaize betaalde van 2016 tot en met 2022 5,9 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 7 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 104%. De beloning aan de aandeelhouder van Ahold Delhaize was dus 489 miljoen euro meer dan de nettowinst die ze maakten in dezelfde periode.

Schuld

- De totale schuld van Ahold Delhaize is aanzienlijk gestegen tussen 2016 en 2022. In 2016 had Ahold Delhaize een schuld van 7,6 miljard euro en deze liep op tot 17,6 miljard euro in 2022.

Ahold Delhaize

Air France KLM

Winst/verlies

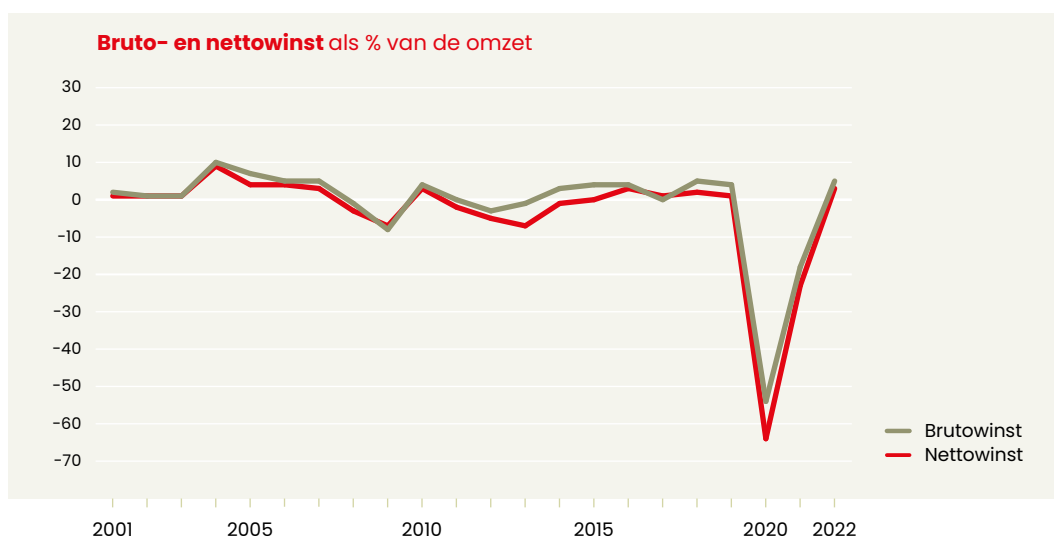
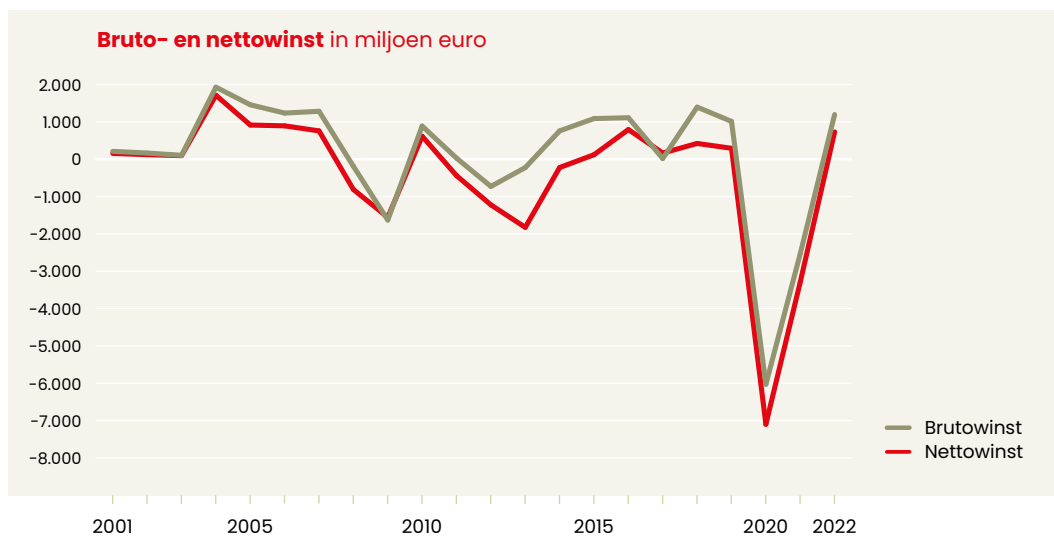
- Air France KLM maakte van 2016 tot en met 2022 een brutoverlies van 3,8 miljard euro en een nettoverlies van 8 miljard euro.

Aandeelhouder

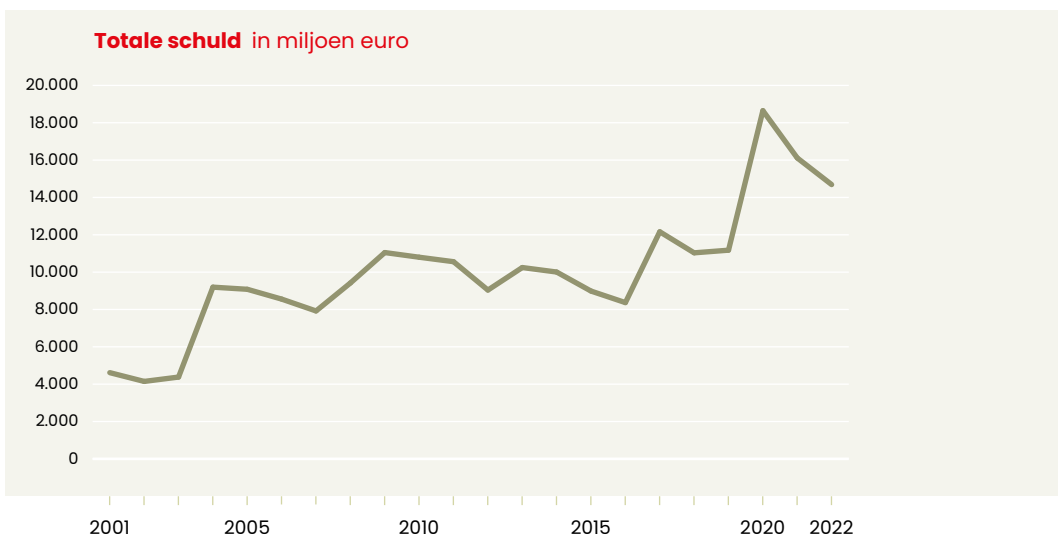
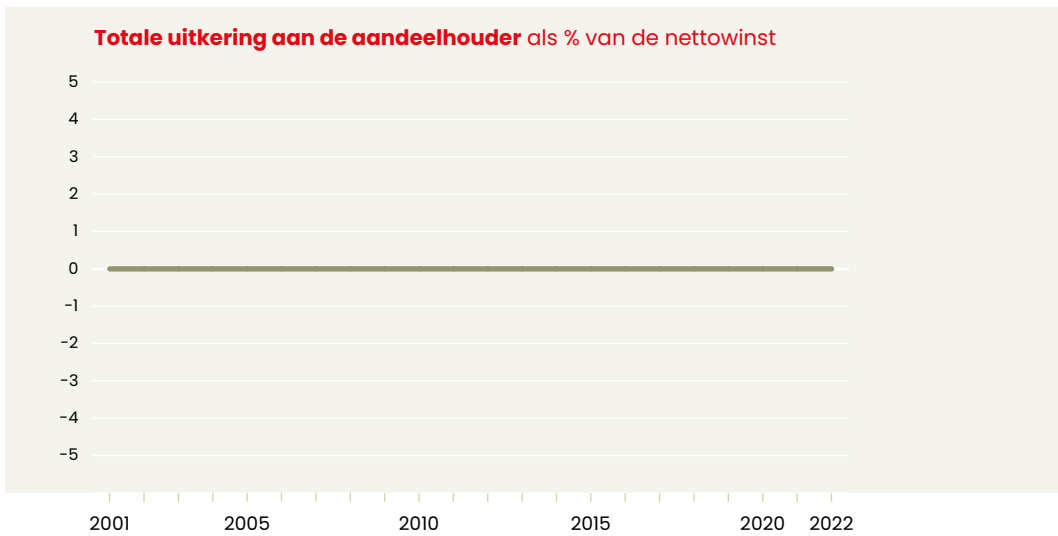
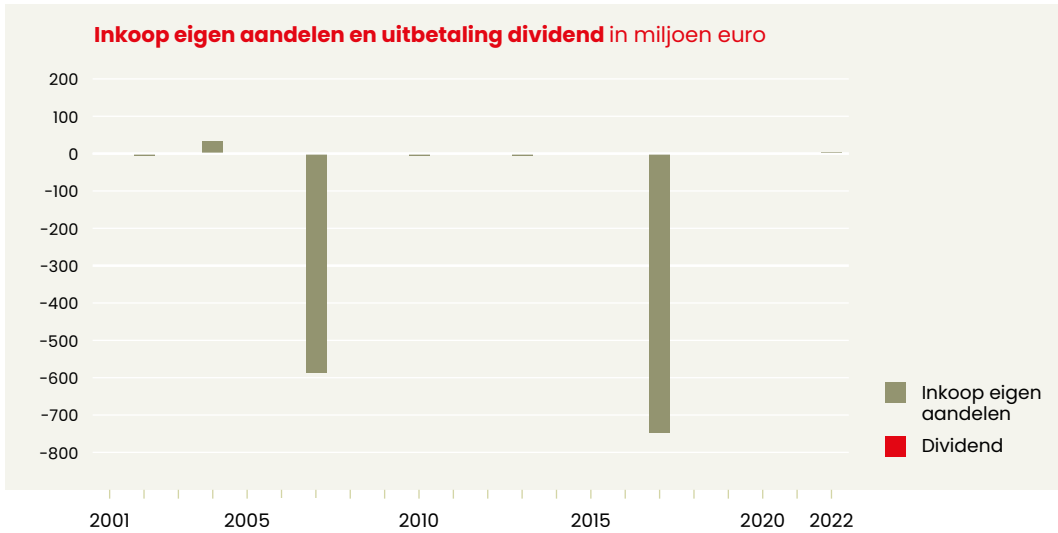
- Air France KLM betaalde van 2016 tot en met 2022 geen dividend aan de aandeelhouders, maar gaf in 2017 wel voor 747 miljoen euro aan nieuwe aandelen uit. Deze aandelen kunnen worden verkocht aan nieuwe en bestaande investeerders en zorgen voor extra financiële ruimte.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) negatief doordat het bedrijf tussen in 2017 voor 747 miljoen euro aan nieuwe aandelen uitgaf en geen dividend uitkeerde.

Schuld

- Tussen 2016 en 2022 bouwde de totale schuld van Air France KLM op tot een hoogtepunt van 18,6 miljard euro in 2020 en zakte daarna tot 14,7 miljard in 2022.

Air France KLM

Akzo Nobel

Winst

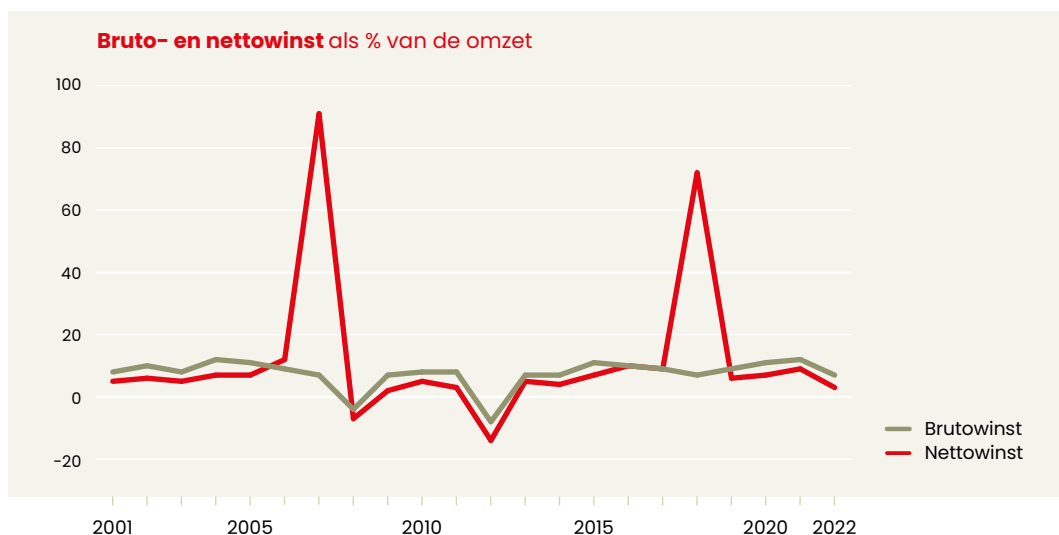
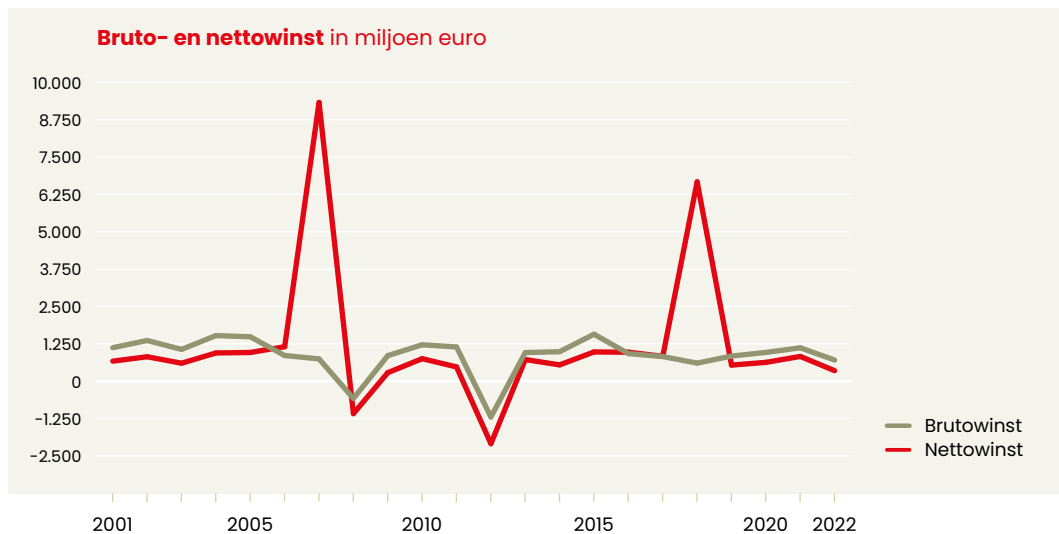
- Akzo Nobel maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 6 miljard euro en een nettowinst van 10,8 miljard euro.

Aandeelhouder

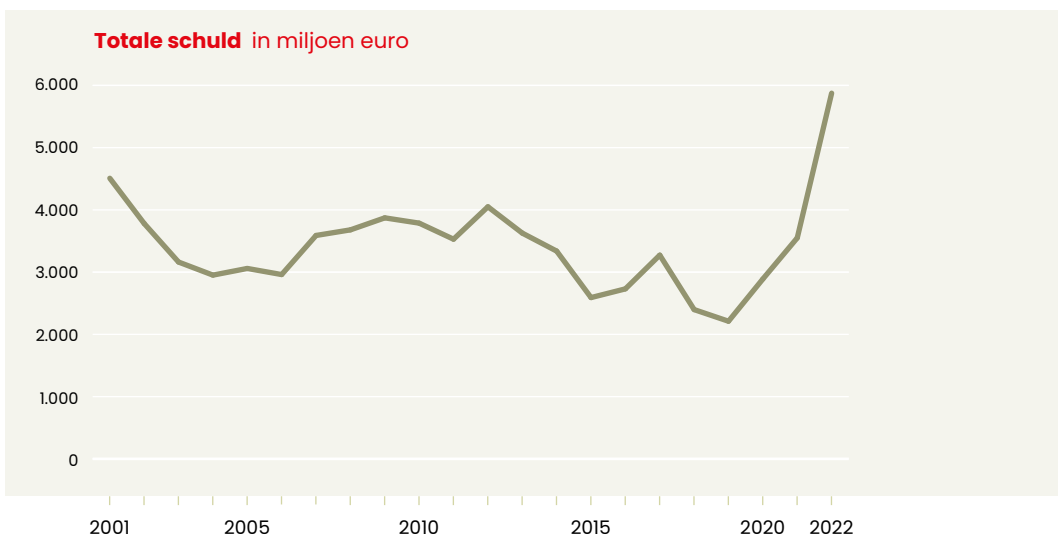
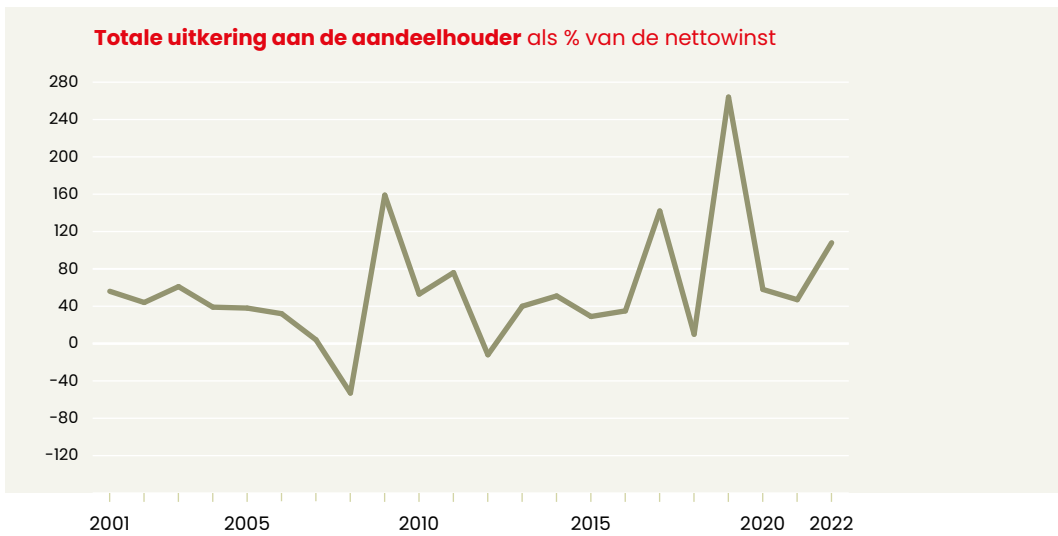
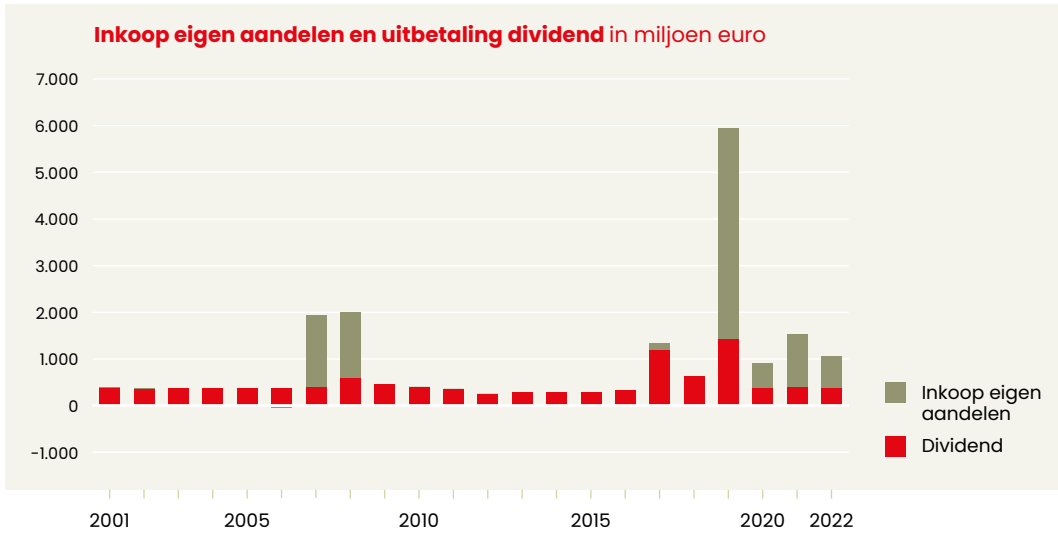
- Akzo Nobel betaalde van 2016 tot en met 2022 4,7 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 7 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de netto winst 109%.

Schuld

- Tussen 2016 en 2021 fluctueerde de schuld van Akzo Nobel tussen de 2,2 en 3,5 miljard euro. In 2022 groeide de schuld tot 5,8 miljard euro.

Akzo Nobel

BAM Groep

Winst

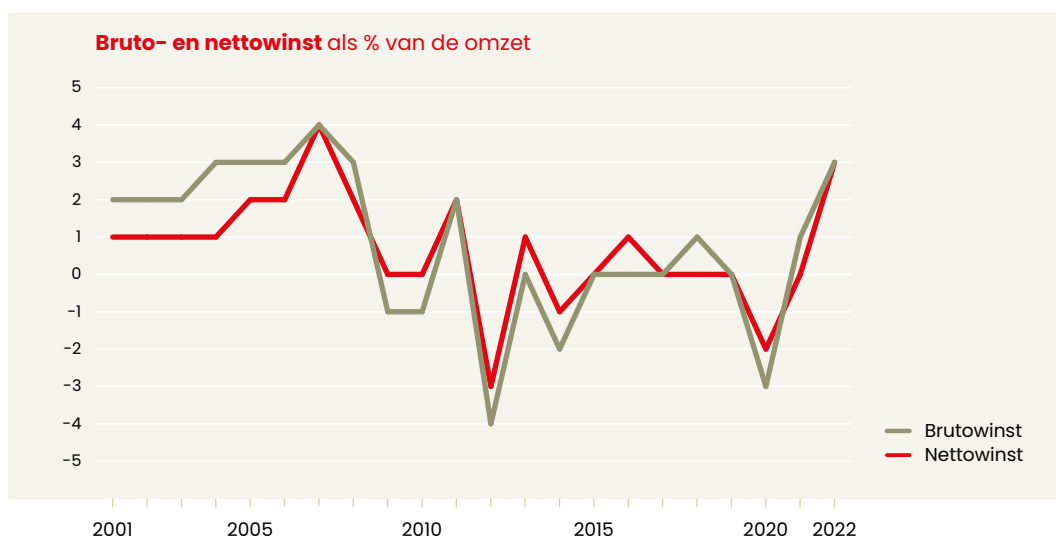
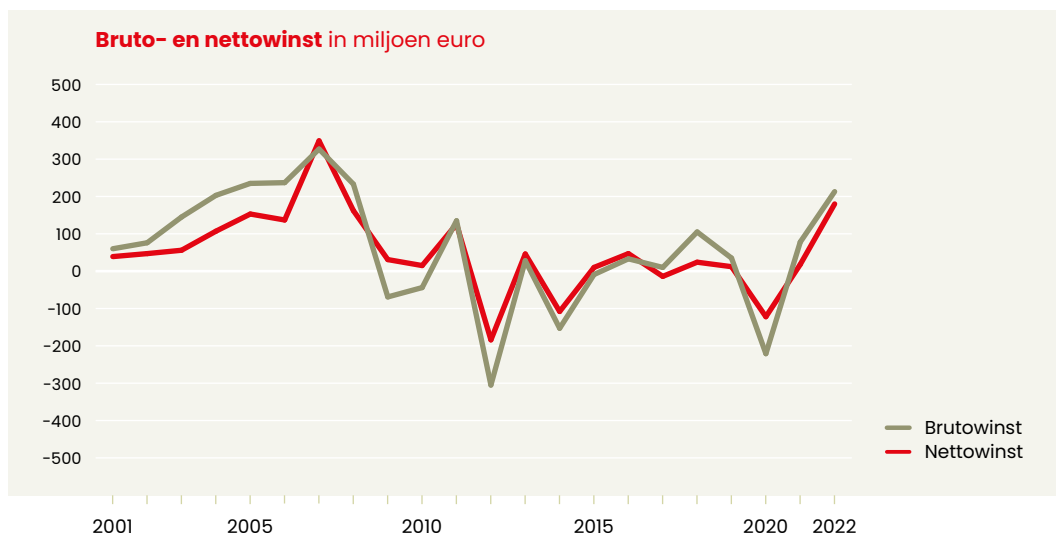
- BAM Groep maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 253 miljoen euro en een nettowinst van 144,6 miljoen euro.

Aandeelhouder

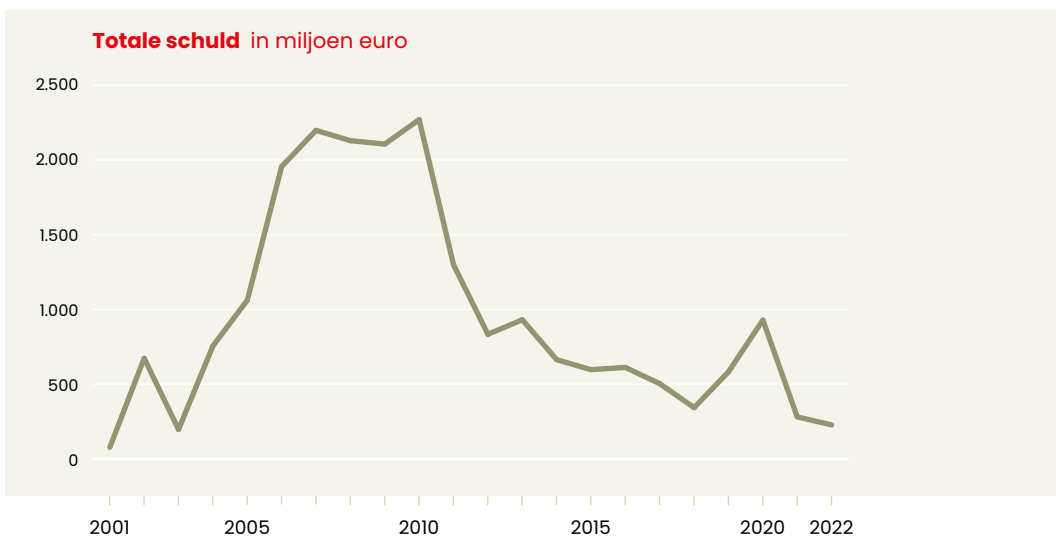
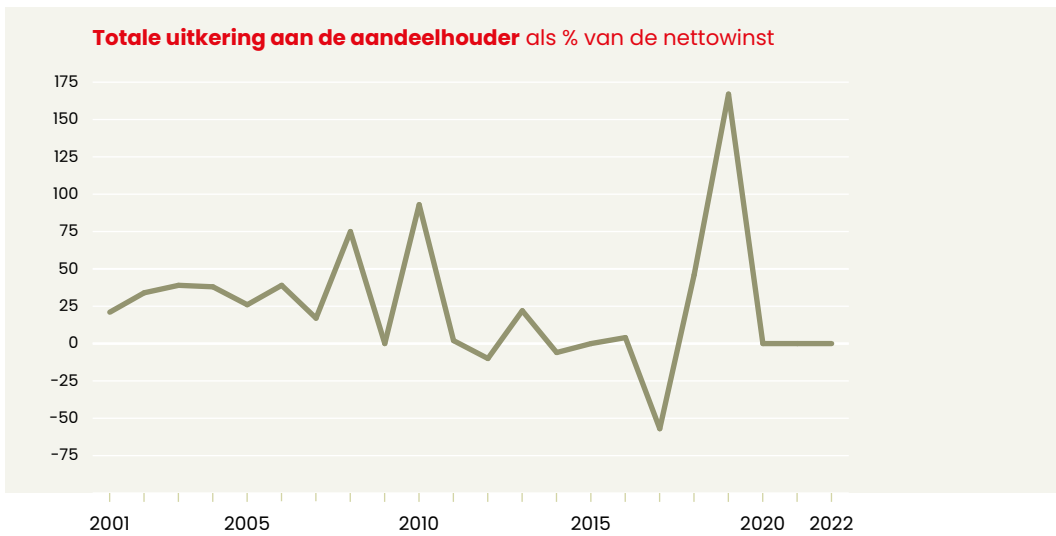
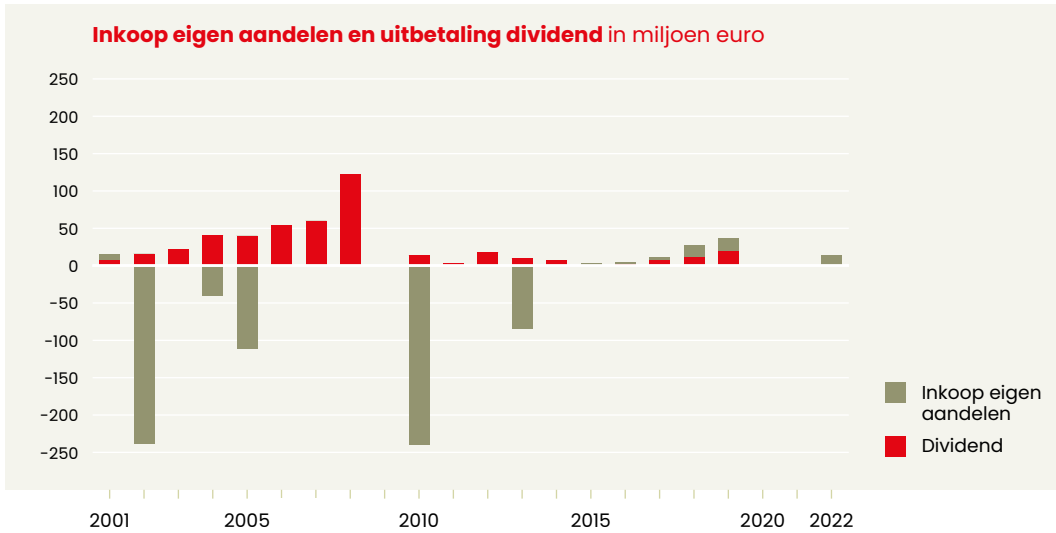
- BAM Groep betaalde van 2016 tot en met 2022 41 miljoen euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 53 miljoen euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de netto winst 65%.

Schuld

- De totale schuld van BAM Groep liep in 2020 op naar 929 miljoen euro. In 2022 daarentegen zakte de schuld van BAM Groep weer naar 227 miljoen euro.

BAM Groep

BP

Winst/verlies

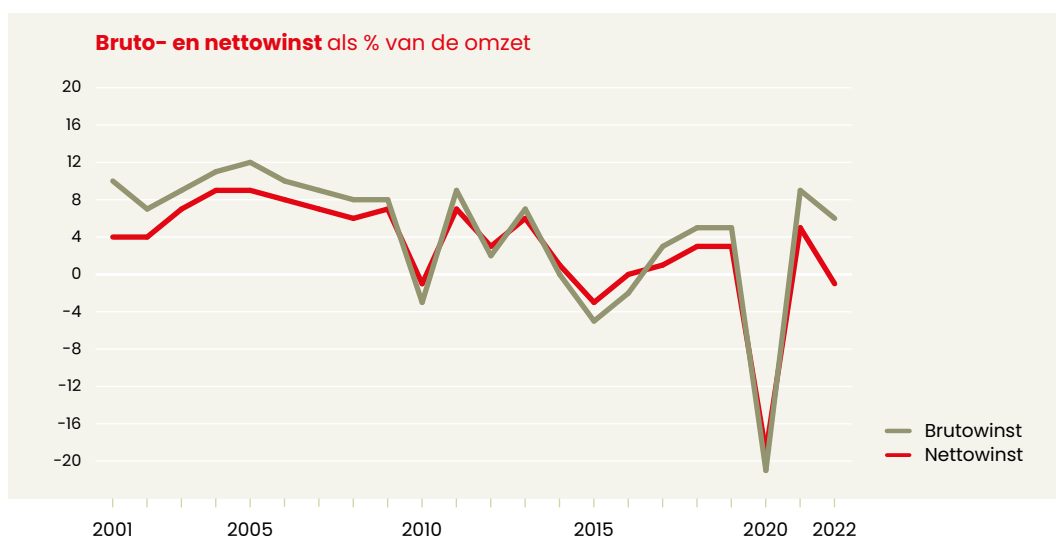
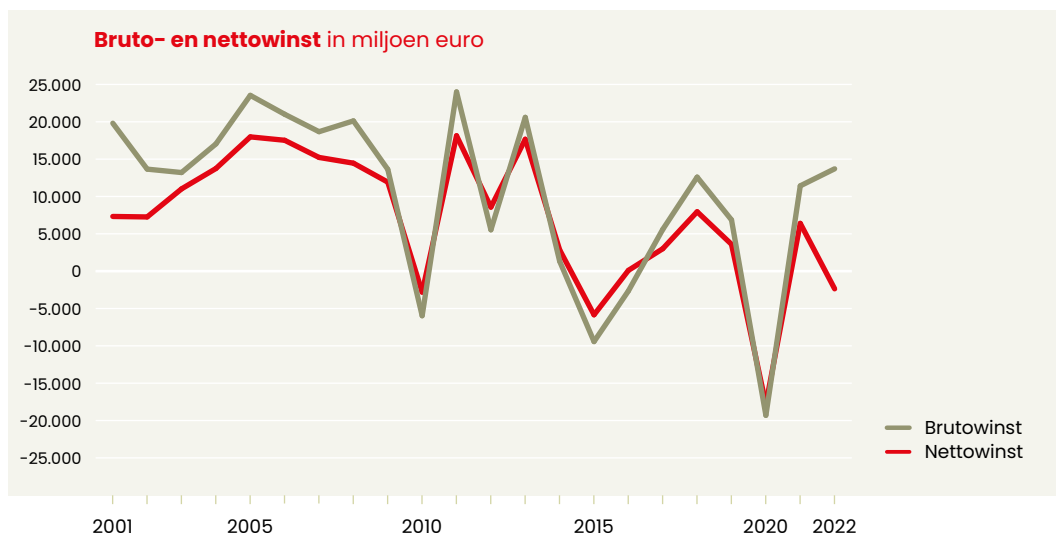
- BP maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 28,2 miljard euro en een nettoverlies van 879 miljoen euro.

Aandeelhouder

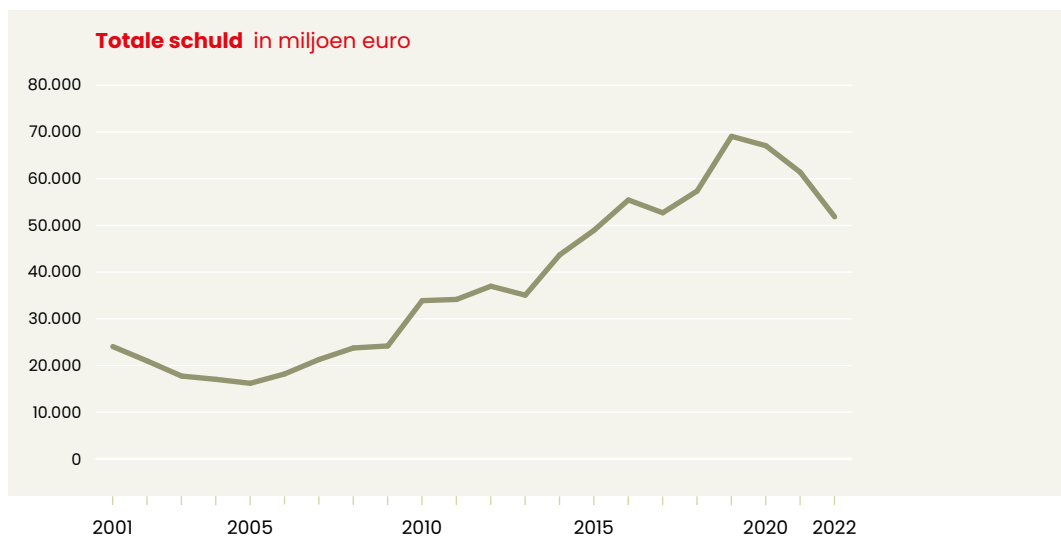
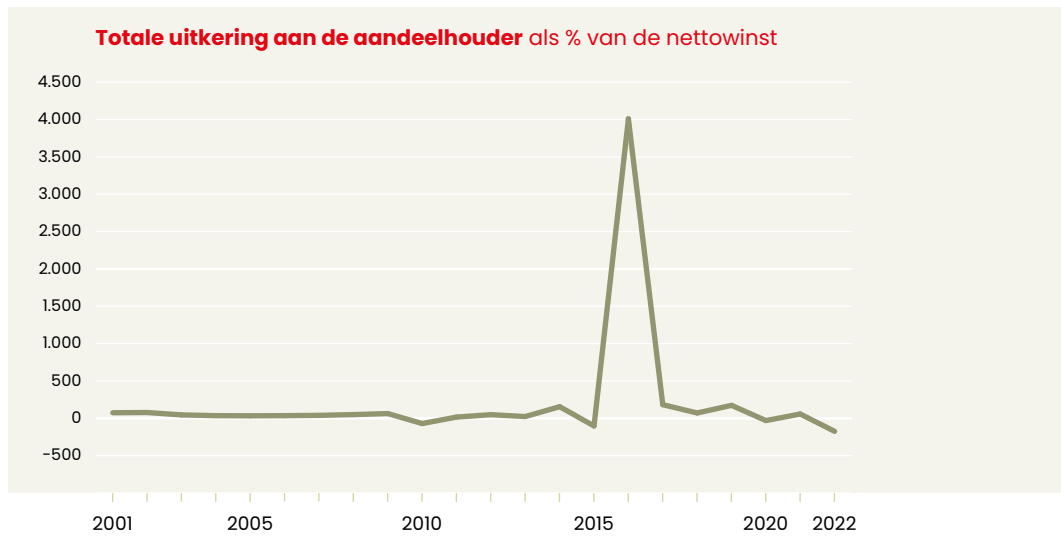
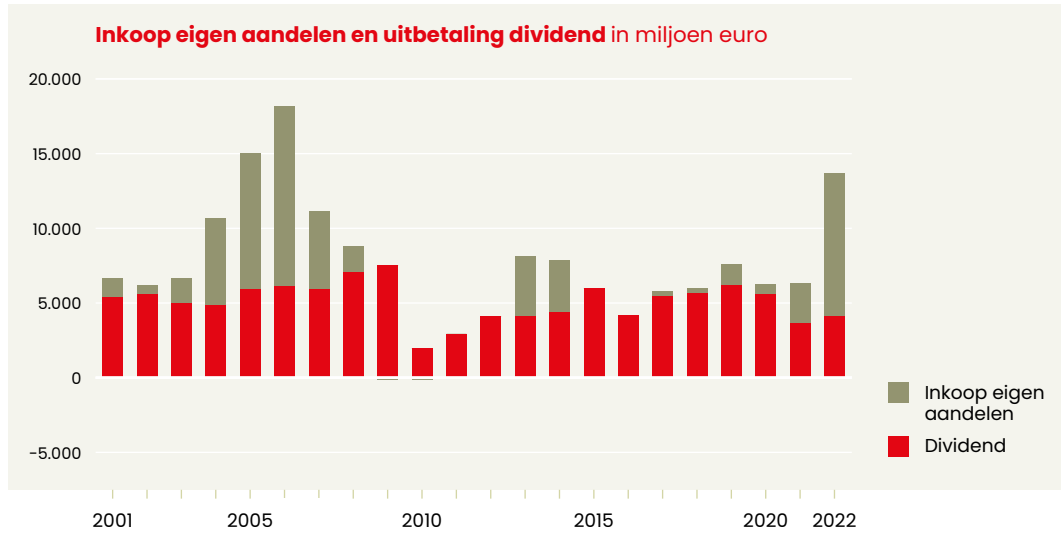
- BP betaalde van 2016 tot en met 2022 34,9 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 14,8 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 5651 %. Dit betekent dat er veel meer geld is uitbetaald aan de aandeelhouders dan dat er winst is gemaakt. Dit extreem hoge percentage is vooral het gevolg van 2016 waarin de nettowinst erg laag is maar de uitkering van het dividend op peil blijft. Verder maakt het bedrijf in 2020 een record nettoverlies van 17,8 miljard euro en blijft het dividend uit keren en aandelen inkopen. Dit is ook in 2022 het geval als het bedrijf 2,4 miljard euro nettoverlies maakt.

Schuld

Van 2016 tot 2019 loopt de schuld van BP op van 55,4 miljard euro in 2016 tot 69 miljard euro in 2019, en zakt enigszins in 2022 naar 52 miljard euro.

BP

Dow

Winst

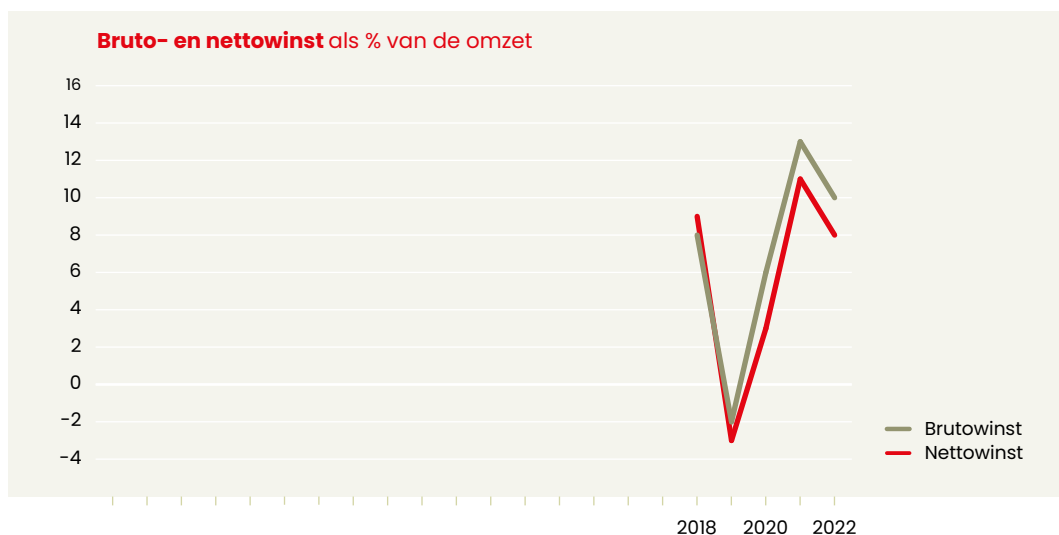
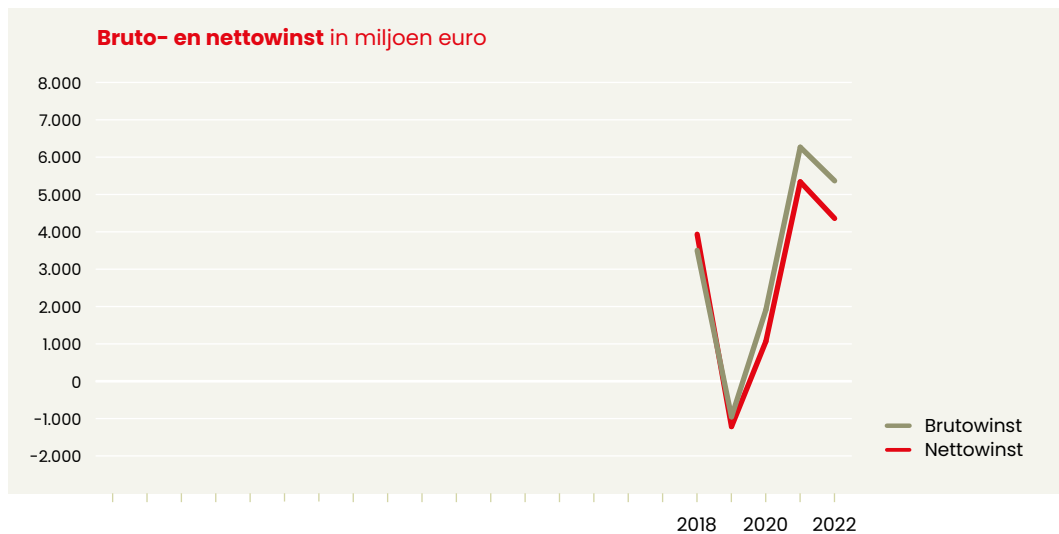
- Voor Dow kijken we alleen naar hun cijfers na de fusie tussen Dow Chemical en DuPont in 2017. Dow maakte van 2018 tot en met 2022 een brutowinst van 16,1 miljard euro en een nettowinst van 13,5 miljard euro.

Aandeelhouder

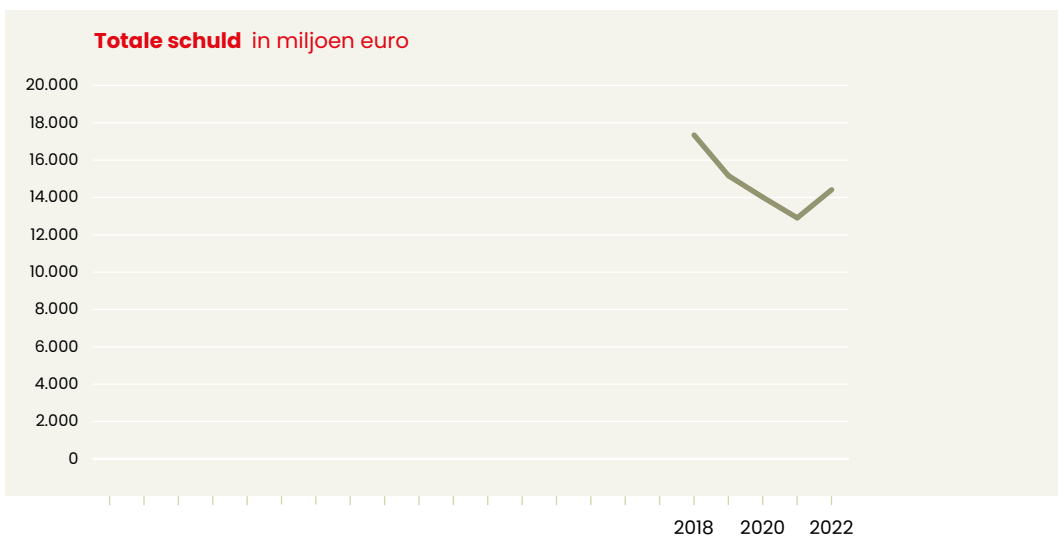
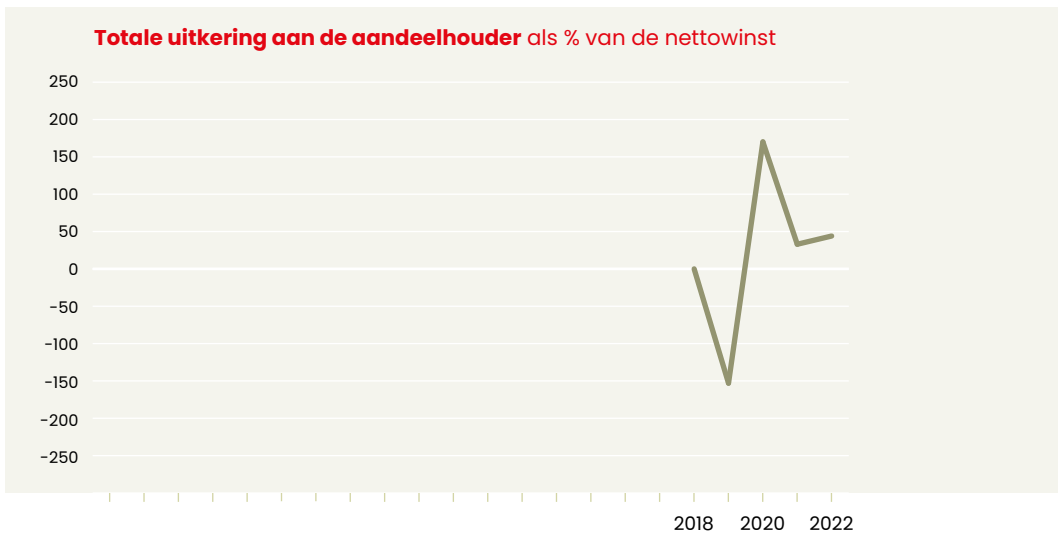
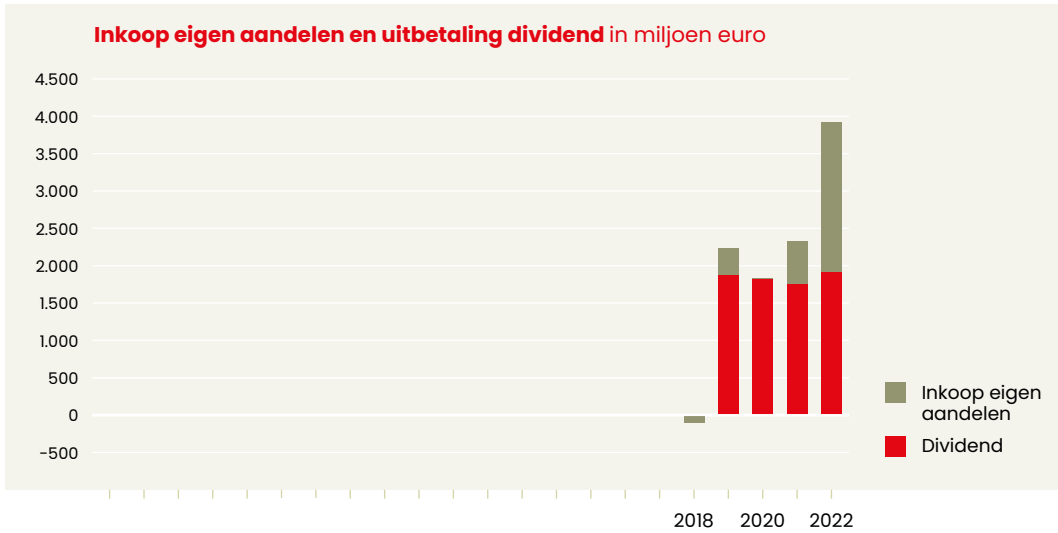
- Dow betaalde van 2018 tot en met 2022 7,3 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 2,9 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de netto winst 76%.

Schuld

- De schuld van Dow zakte van 17,3 miljard euro in 2018 naar 12,9 miljard in 2021 en steeg vervolgens weer naar 14,4 miljard euro in 2022.

Dow

DSM

Winst

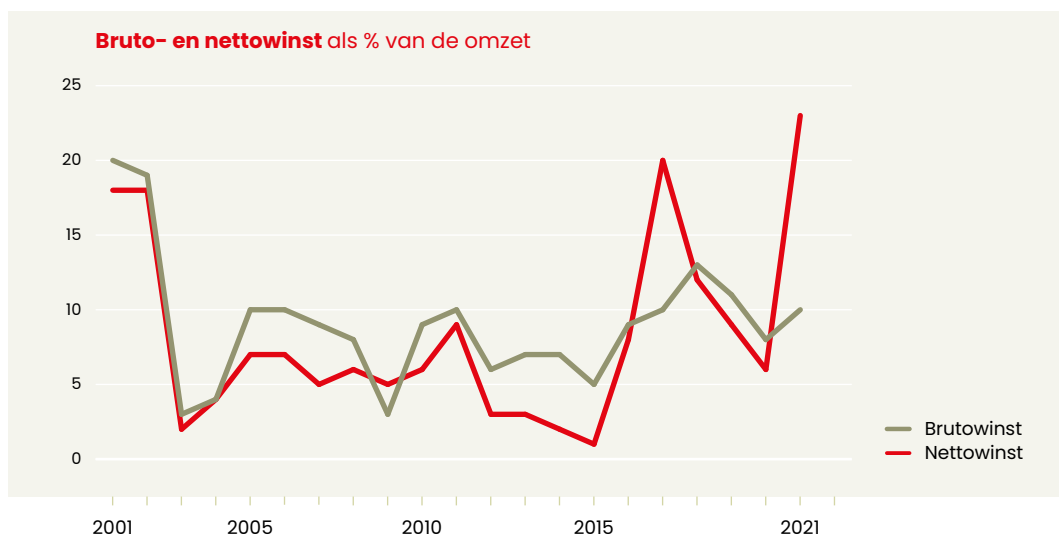
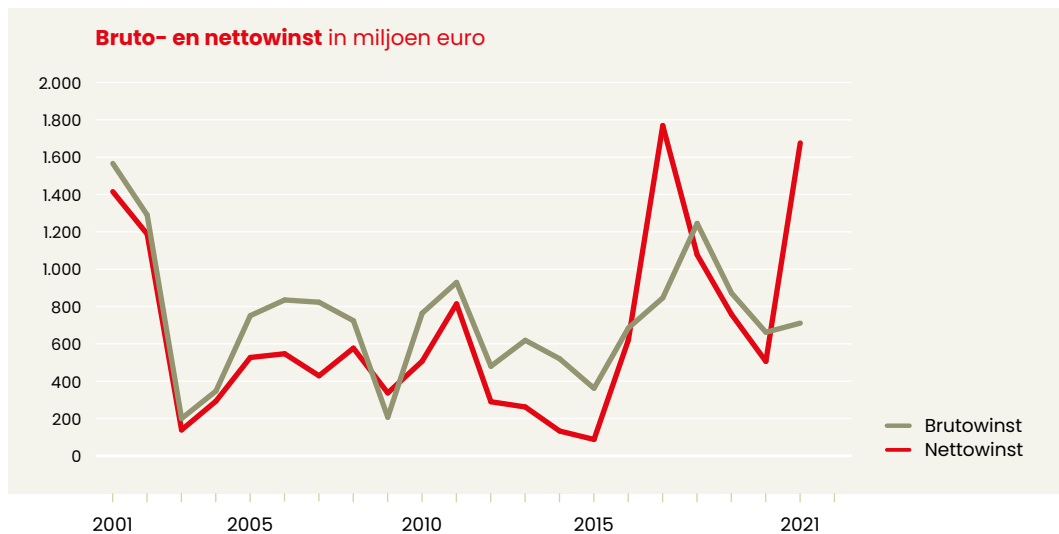
- DSM maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 5 miljard euro en een nettowinst van 6,4 miljard euro.

Aandeelhouder

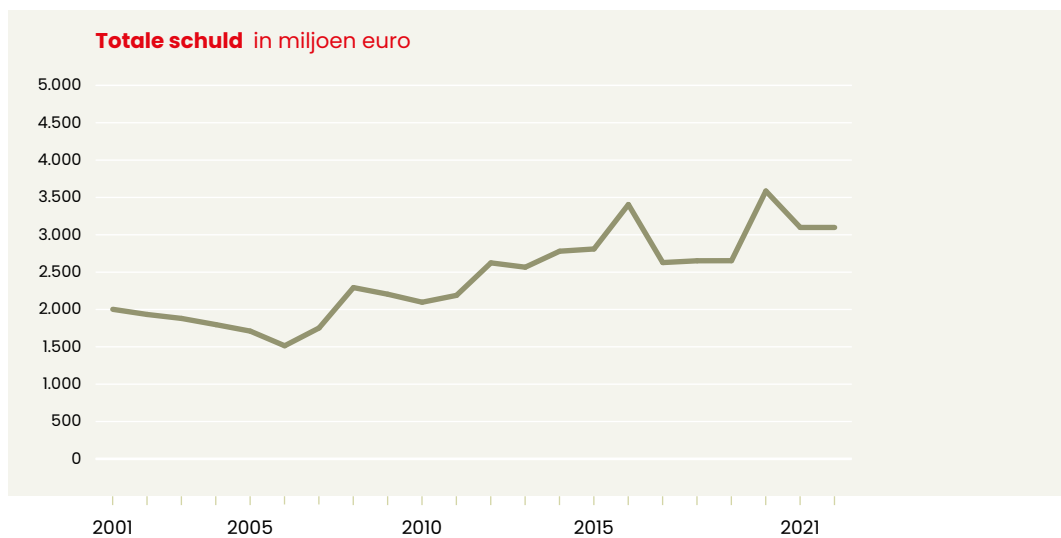
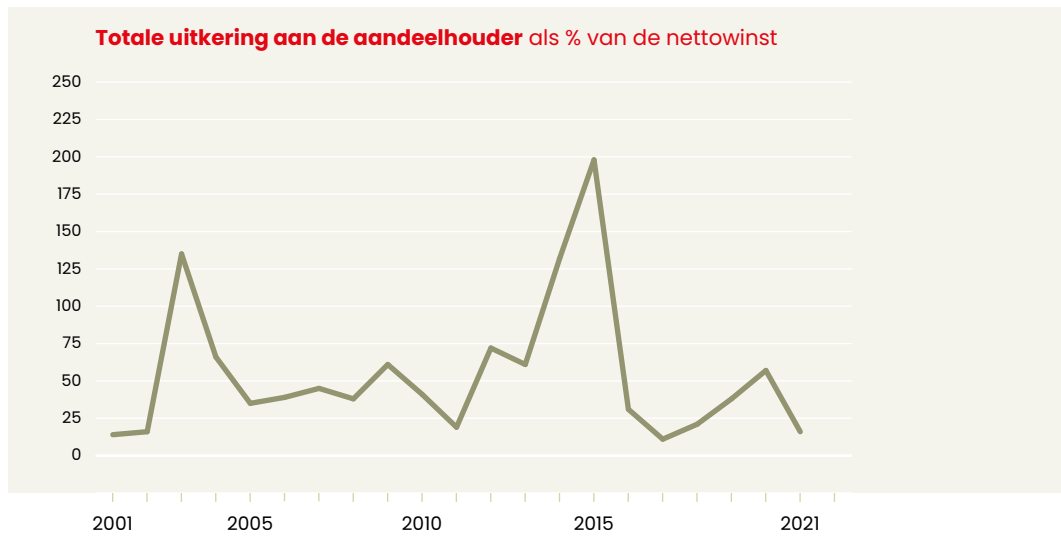
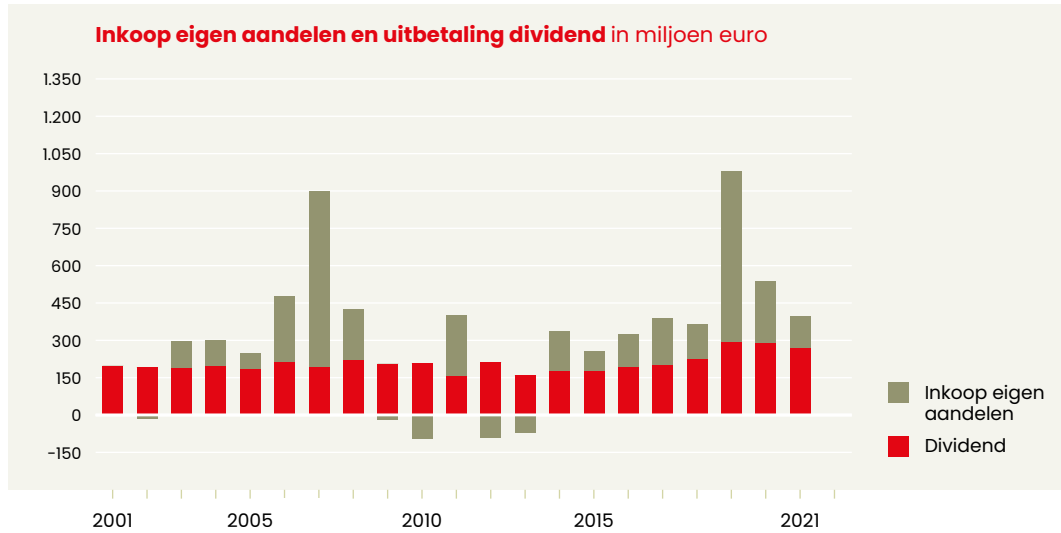
- DSM betaalde van 2016 tot en met 2022 1,5 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht ook voor 1,5 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de netto winst 47%.

Schuld

- Tussen 2016 en 2022 bleef de schuld van DSM redelijk constant en de schuld varieerde tussen 2,6 miljard euro en 3,6 miljard euro.

DSM

Exxon Mobil

Winst

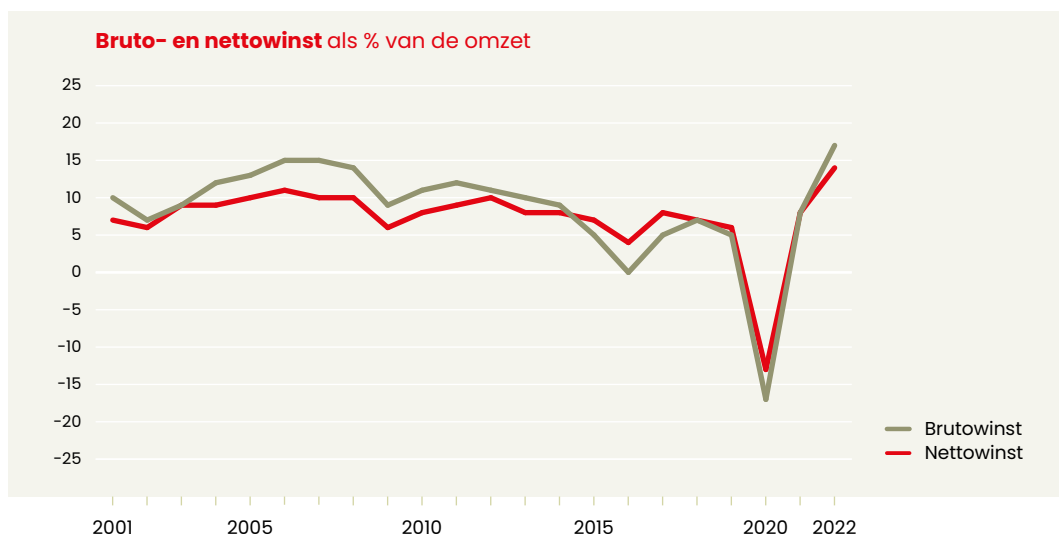
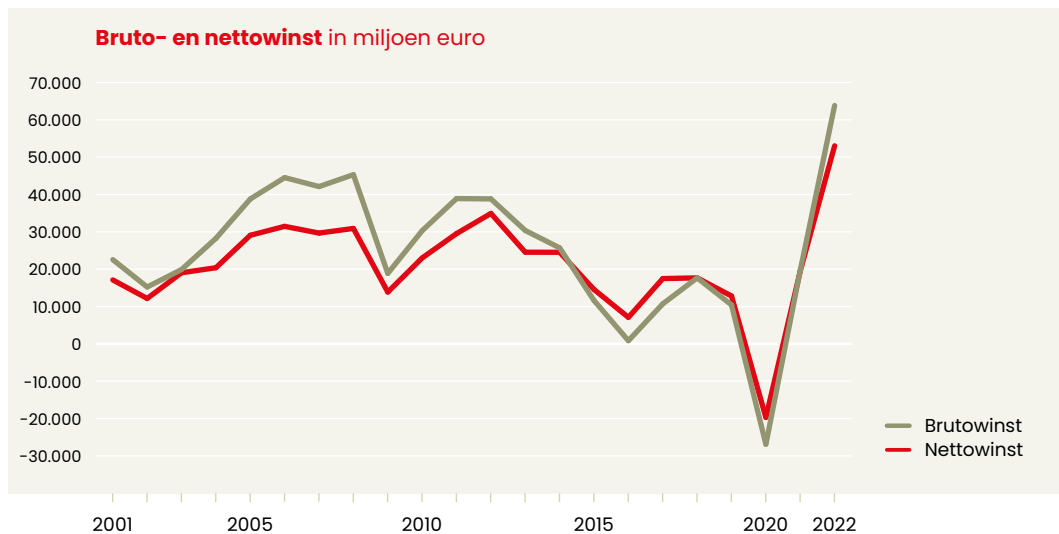
- Exxon Mobil maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 96,2 miljard euro en een nettowinst van 107,9 miljard euro.

Aandeelhouder

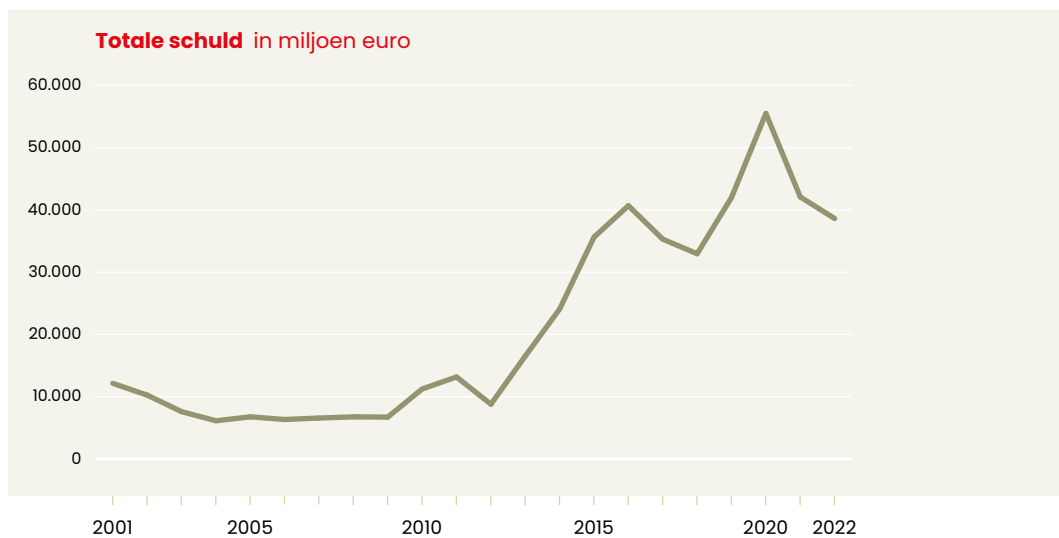
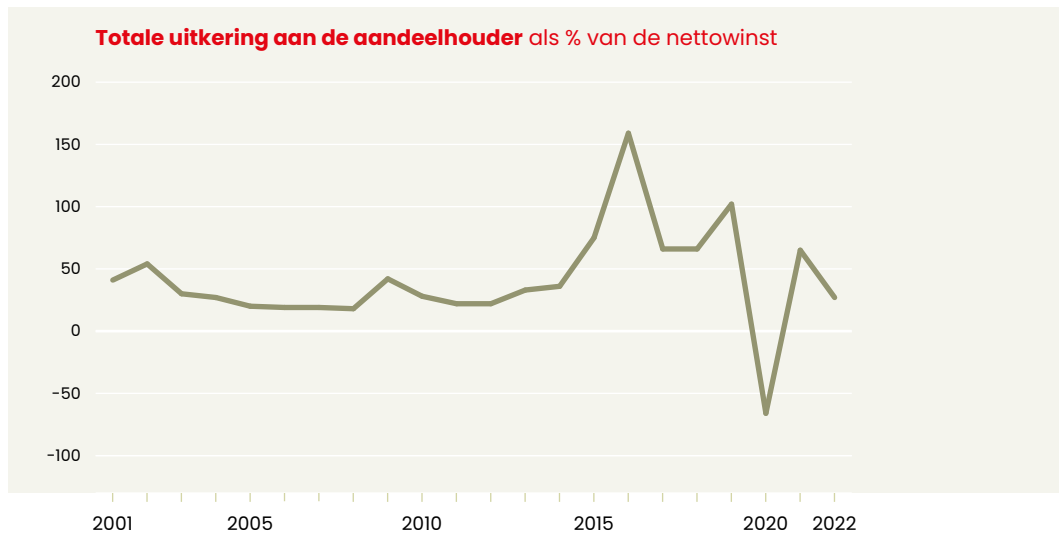
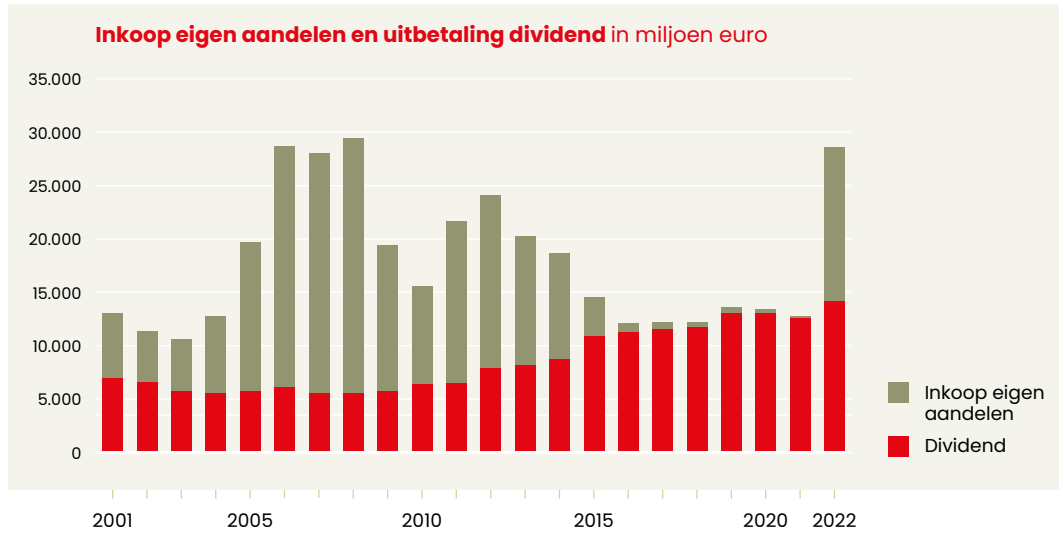
- Exxon Mobil betaalde van 2016 tot en met 2022 87,5 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 17,5 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 97%.

Schuld

- In de periode 2016–2022 steeg ExxonMobil's schuld tot 55,4 miljard euro in 2020. Na 2020 zakte de schuld van het bedrijf weer naar 38,6 miljard euro in 2022.

Exxon Mobil

LyondellBasell

Winst

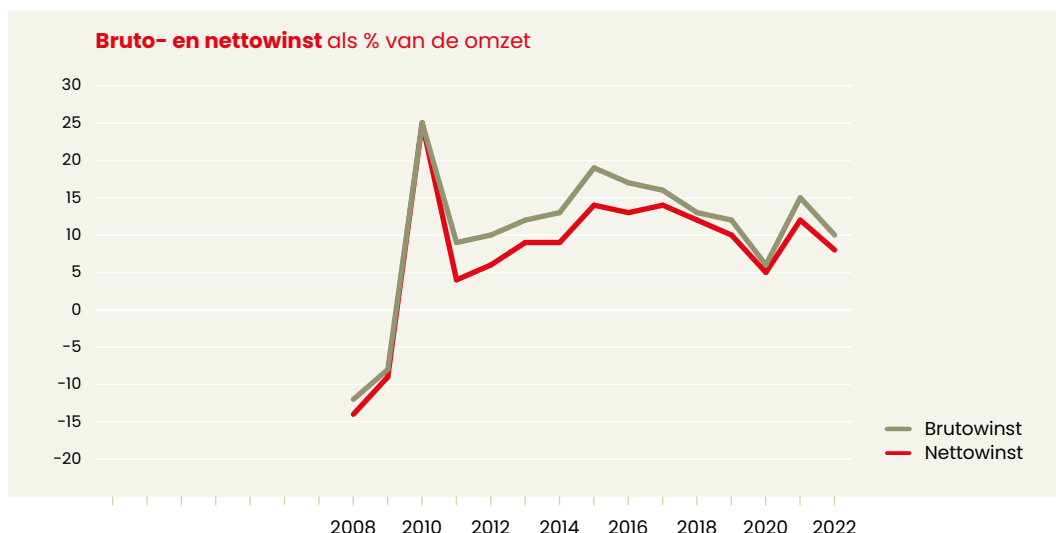
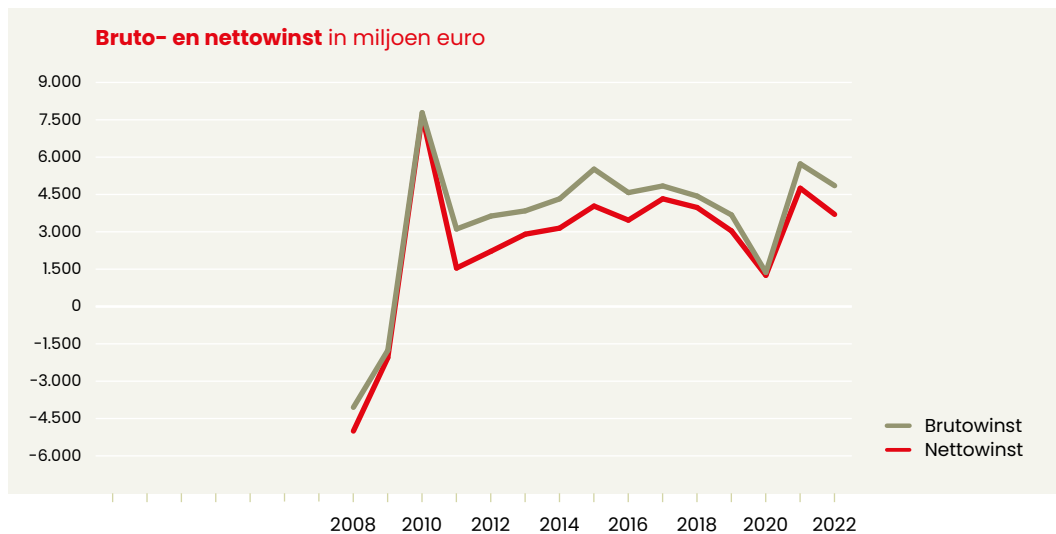
- LyondellBasell maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 29,5 miljard euro en een nettowinst van 24,5 miljard euro.

Aandeelhouder

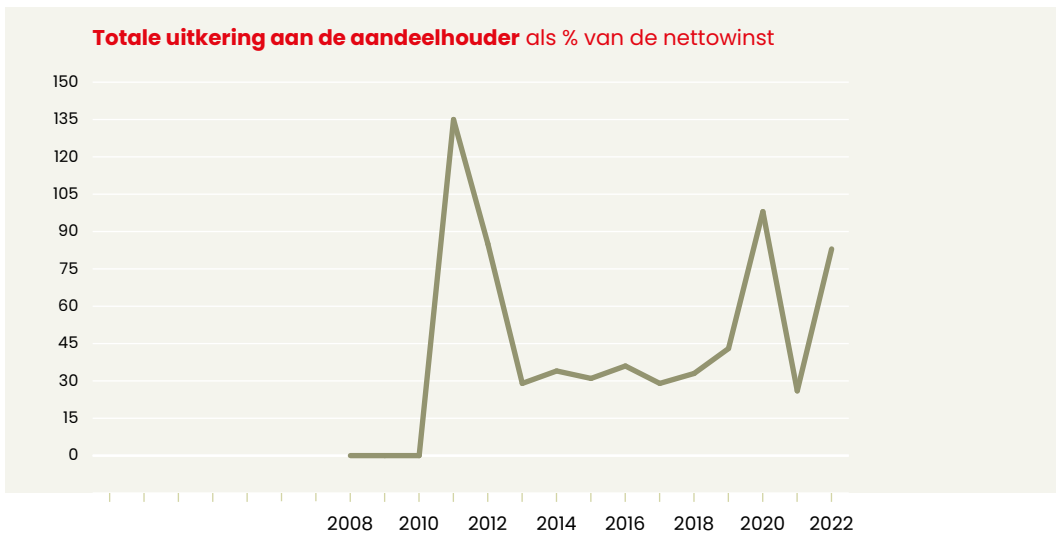
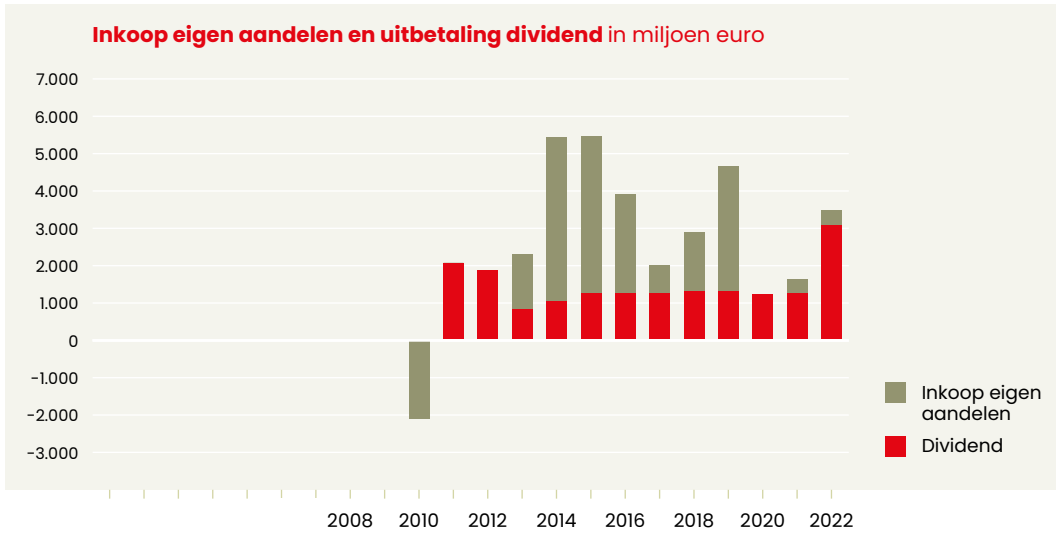
- LyondellBasell betaalde van 2016 tot en met 2022 10,7 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 9,1 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 81%.

Schuld

- Tussen 2016 en 2022 was LyondellBasell's schuld het hoogste in 2020, namelijk 13,1 miljard euro. In 2022 zakte de totale schuld weer iets tot 10,6 miljard euro.

LyondellBasell

RWE

Winst

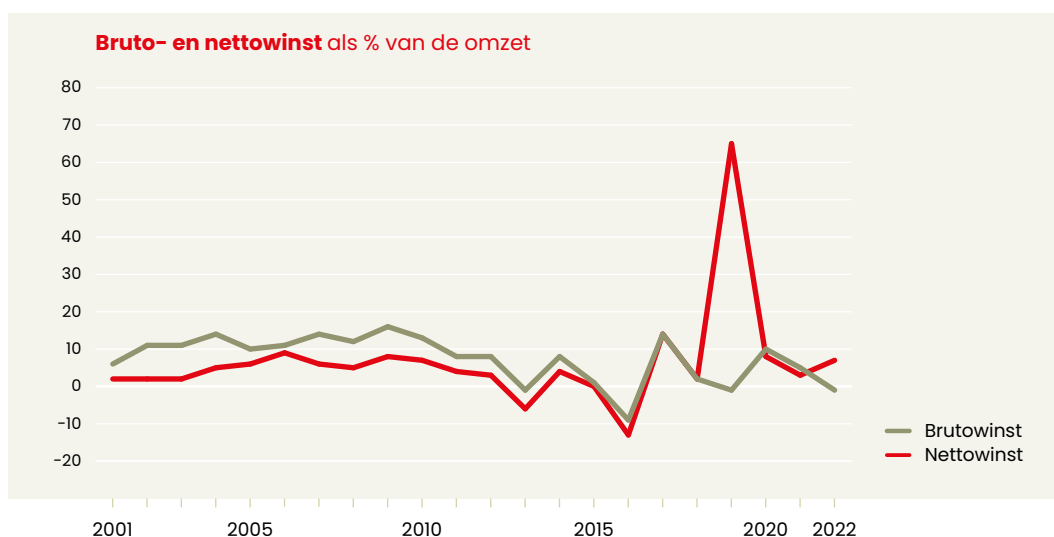
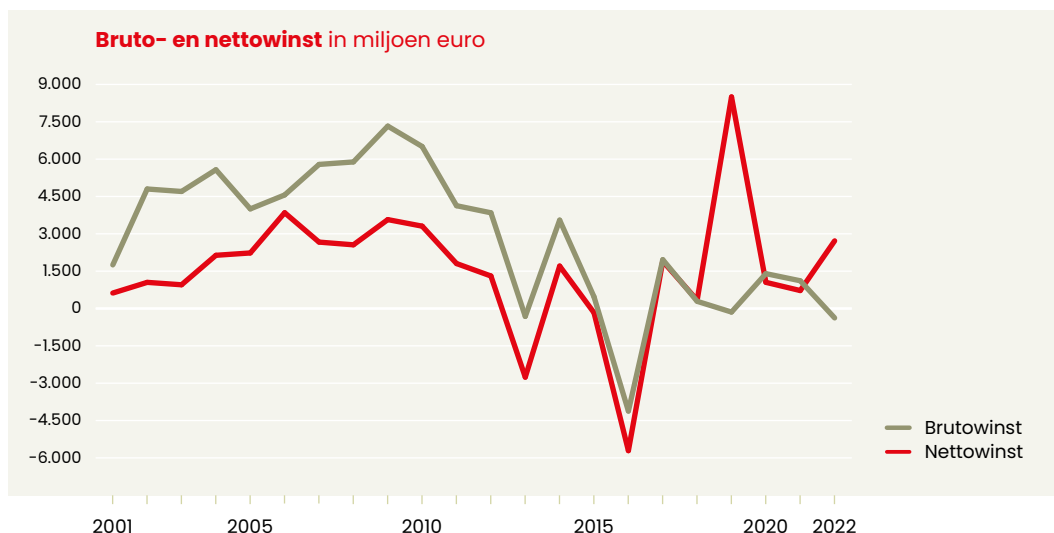
- RWE maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 125 miljoen euro en een nettowinst van 9,5 miljard euro. Dit grote verschil wordt veroorzaakt door een grote reorganisatie in 2018 en 2019 waarbij activa tegelijkertijd werd afgestoten en aangetrokken (geruild met E.ON). In 2019 veroorzaakt een herwaardering van de activa een nettowinst van 8,4 miljard euro terwijl de brutowinst negatief was met een verlies van 143 miljoen euro.

Aandeelhouder

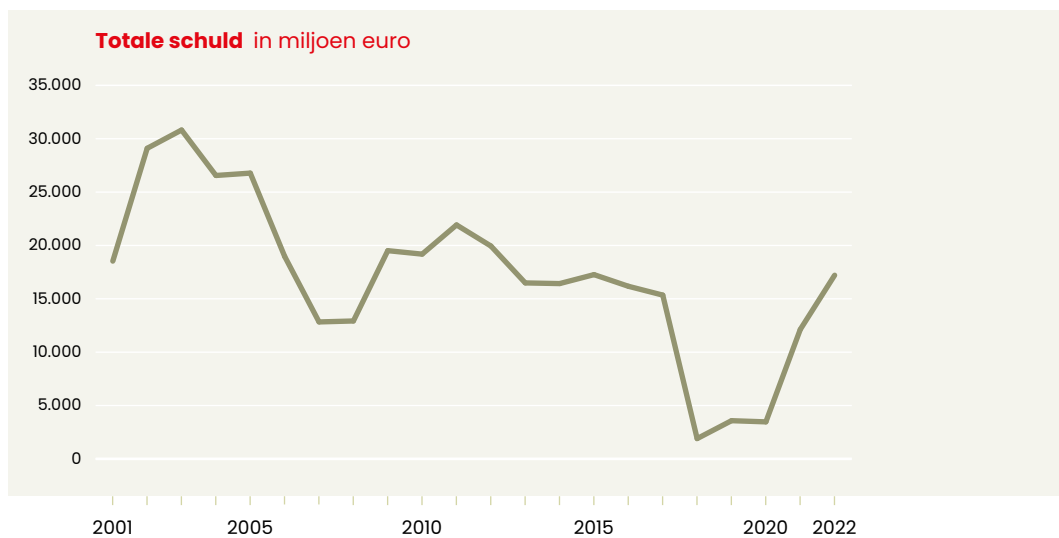
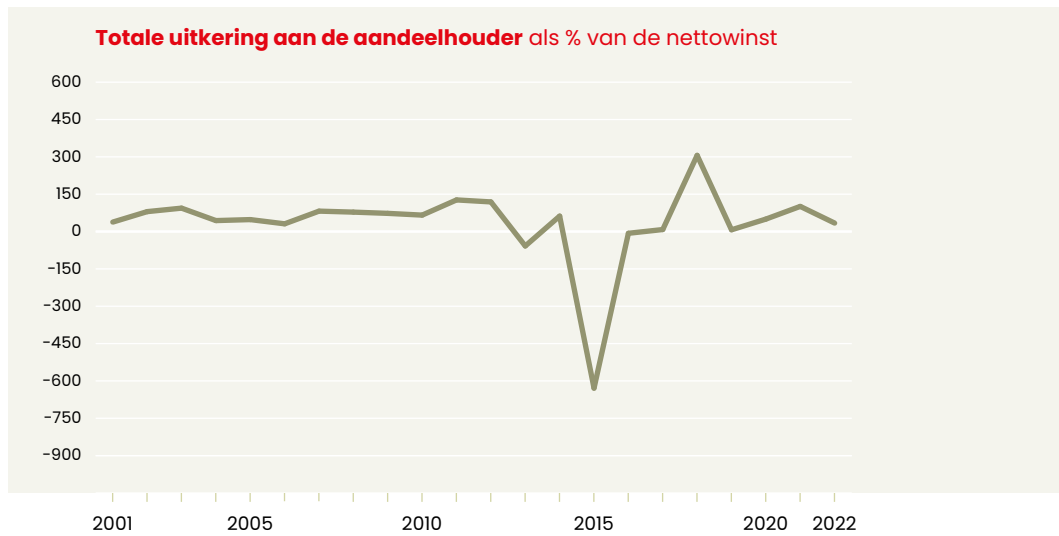
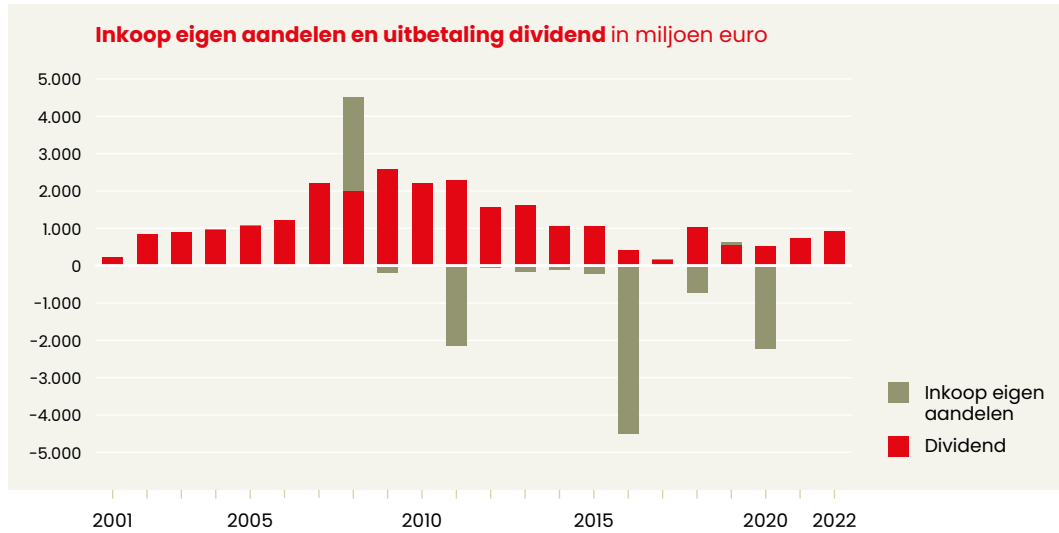
- RWE betaalde van 2016 tot en met 2022 4,3 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders, kocht in 2017 en 2019 voor 65 miljoen euro aan aandelen op en gaf in 2016, 2018 en 2020 voor 7,5 miljard euro aan nieuwe aandelen uit. Het uitgeven van nieuwe aandelen zorgt voor extra financiële ruimte.
- In totaal ontving het bedrijf dus meer van de aandeelhouder (emissie aandelen) dan dat zij uitgaven aan beloning (dividend plus inkoop eigen aandelen). Dit resulteert in een negatief percentage van -32%.

Schuld

- In 2022 bereikte de totale schuld van RWE weer bijna zo hoog als in 2016, namelijk 17,2 miljard euro. In 2018 was RWE's totale schuld 1,9 miljard euro. Het laagste in deze hele periode.

RWE

Stellantis

Winst

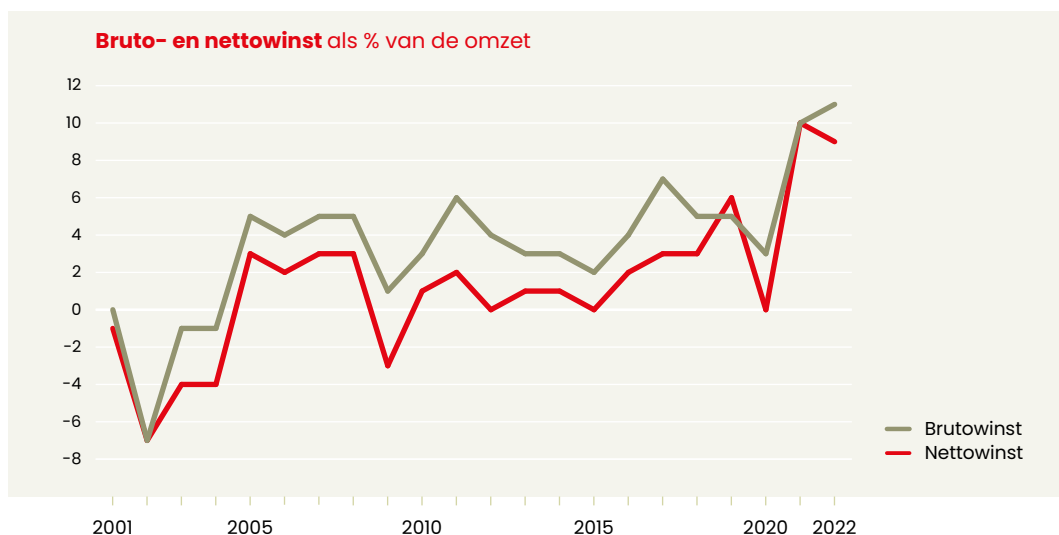
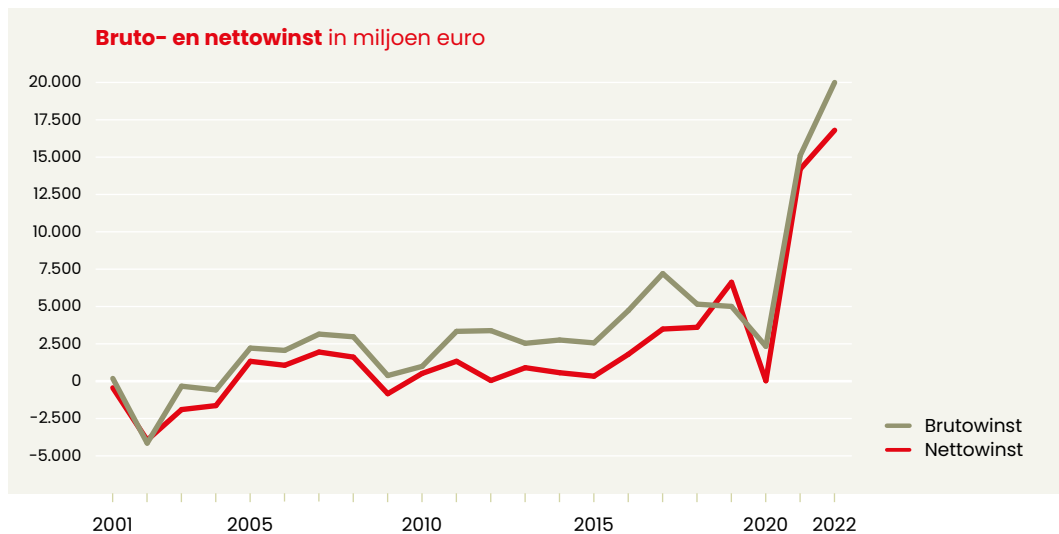
- Stellantis maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 59,5 miljard euro en een nettowinst van 46,6 miljard euro.

Aandeelhouder

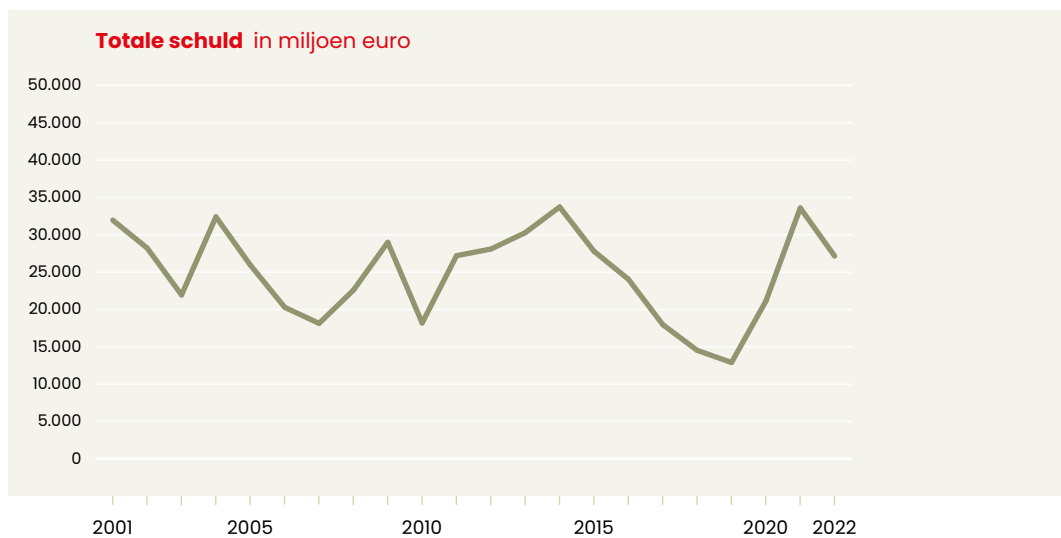
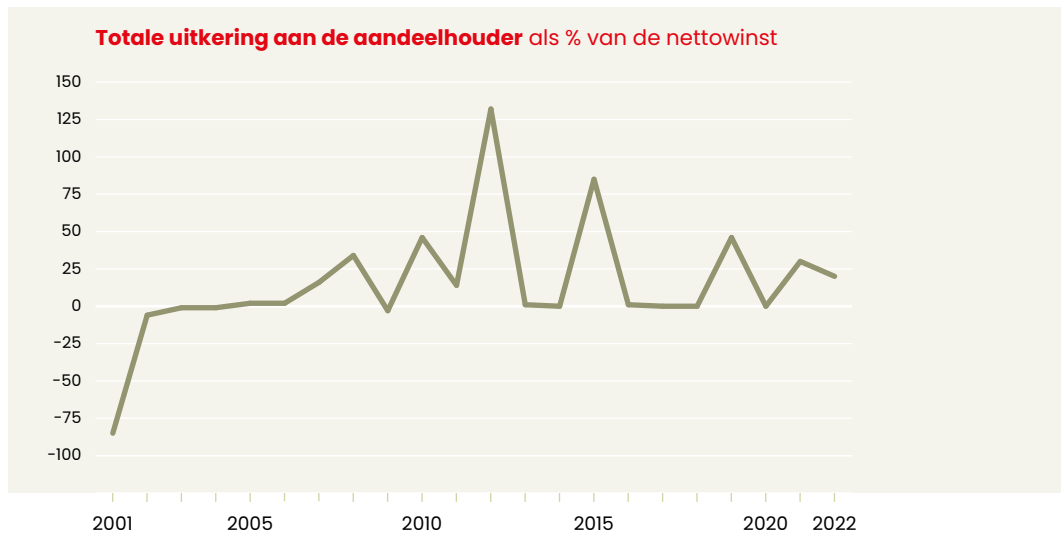
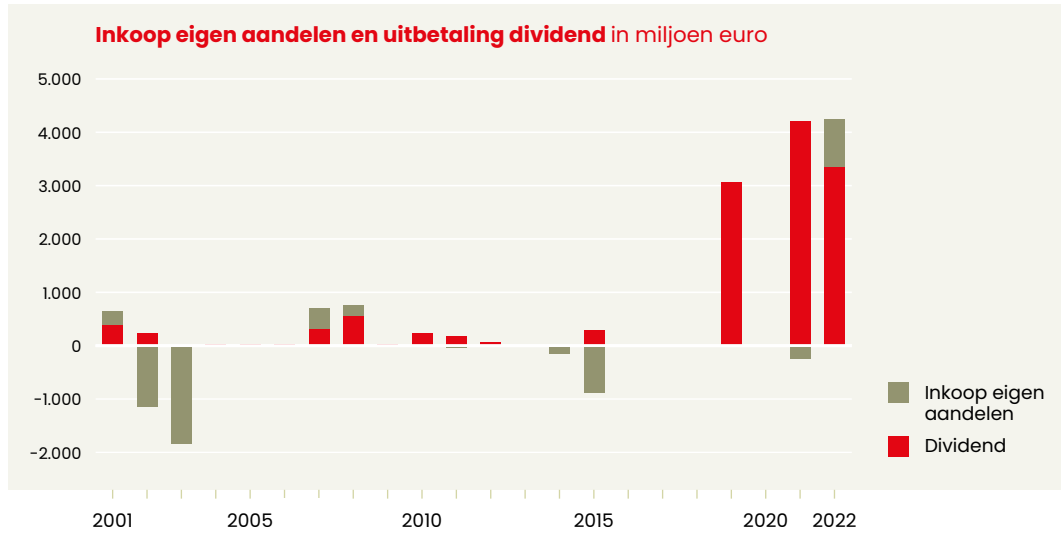
- Stellantis betaalde van 2016 tot en met 2022 10,6 miljard euro aan dividend. In 2021 gaf Stellantis voor 243 miljoen euro aan nieuwe aandelen uit. Dit zorgt ervoor dat de financiële ruimte van het bedrijf wordt vergroot. In 2020 kocht Stellantis 883 miljoen euro aan eigen aandelen op. Gekeken over de hele periode van 2016–2022 heeft het bedrijf meer nieuwe aandelen uitgeven, dan dat ze aandelen hebben opgekocht.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 24%.

Schuld

- Tussen 2016 en 2022, schommelde de totale schuld van Stellantis tussen de 12,9 miljard euro (2019) en 33,5 miljard euro (2021).

Stellantis

Tata Steel

Winst

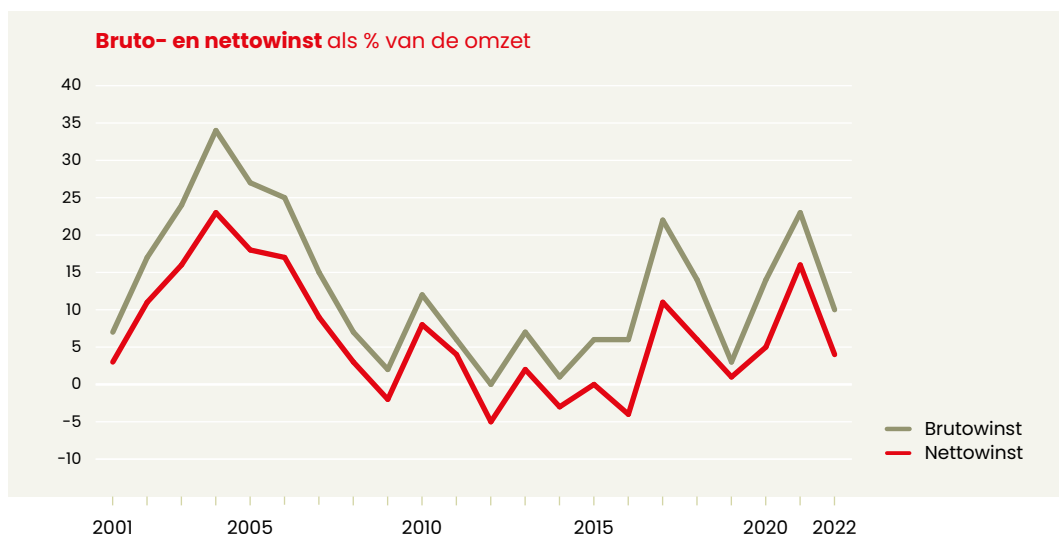
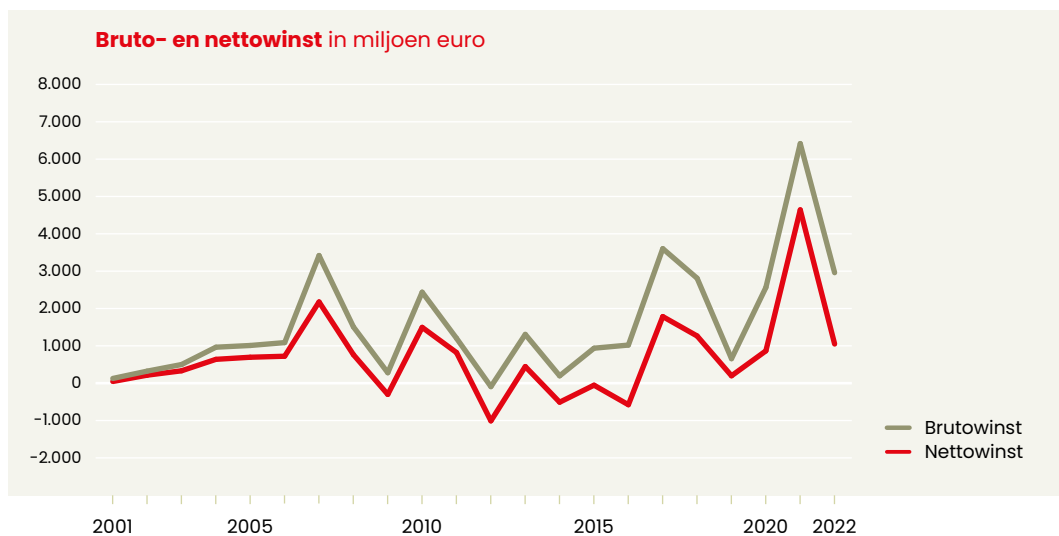
- Tata Steel maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 20 miljard euro en een nettowinst van 9,2 miljard euro.

Aandeelhouder

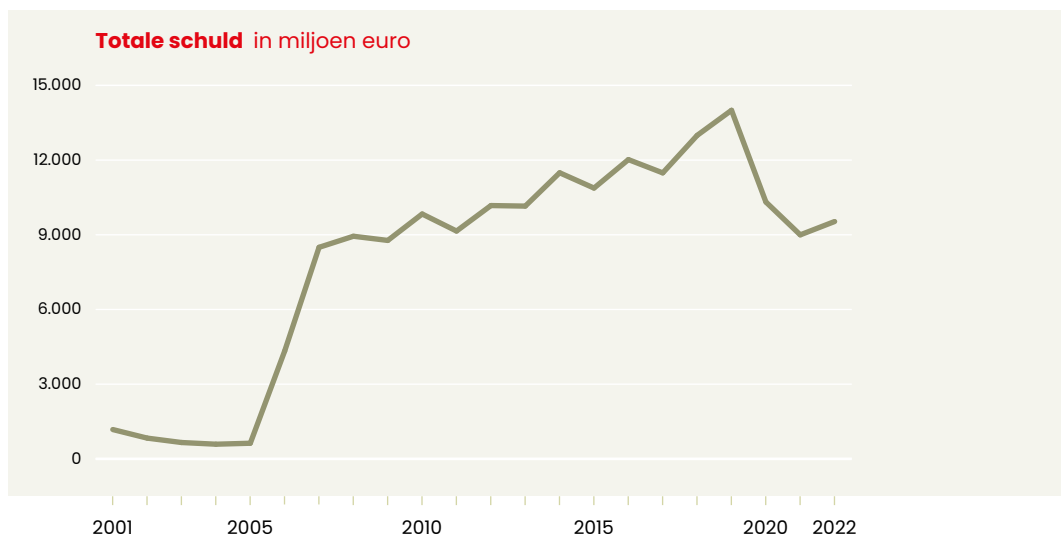
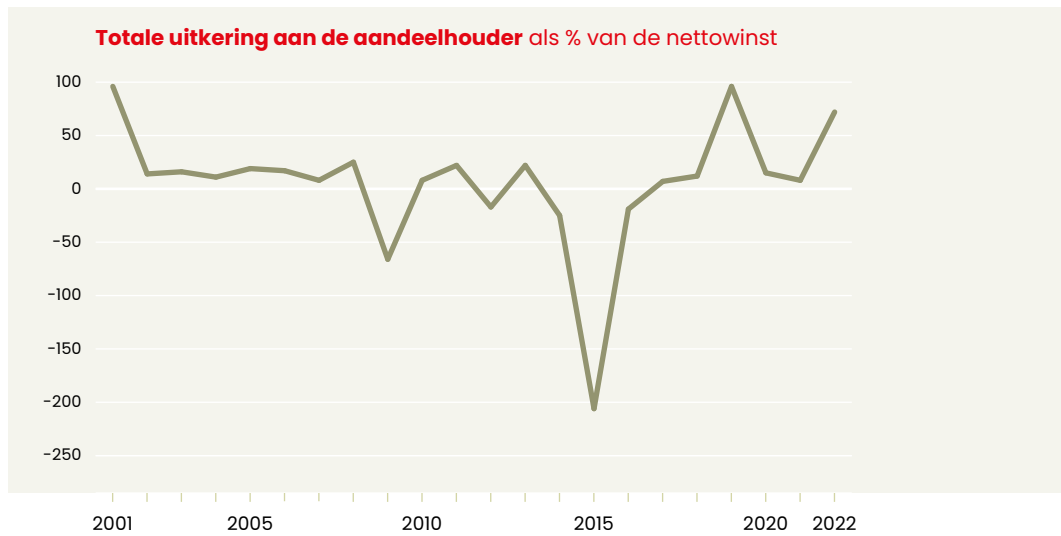
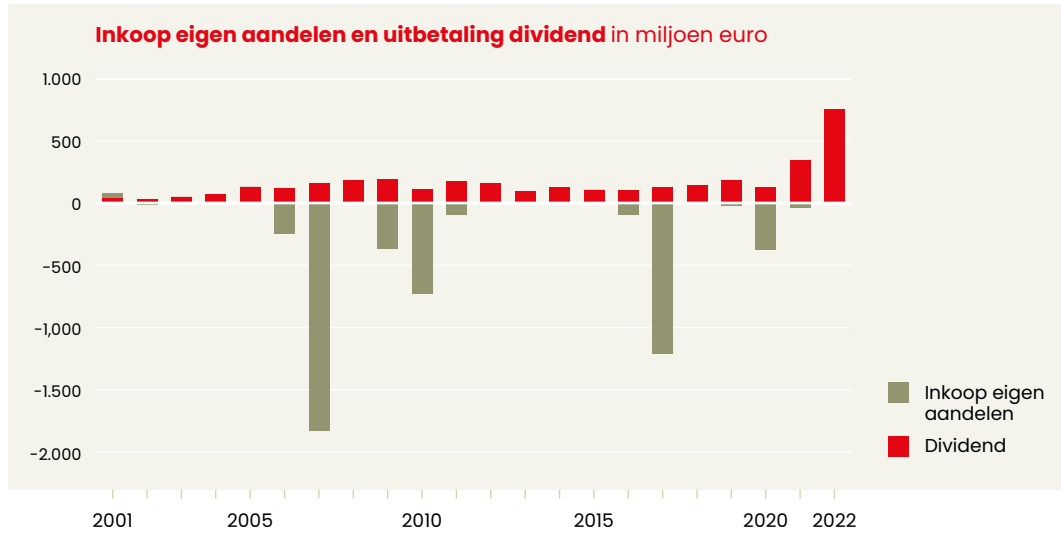
- Tata Steel betaalde van 2016 tot en met 2022 1,8 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en bracht in totaal voor 1,73 miljard euro aan nieuwe aandelen op de beurs in de jaren 2016, 2017, 2019, 2020 en 2021.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 1%.

Schuld

- De totale schuld van Tata Steel steeg naar 14 miljard euro in 2019 en daalde vervolgens weer iets naar 9,5 miljard euro in 2022.

Tata Steel

Unilever

Winst

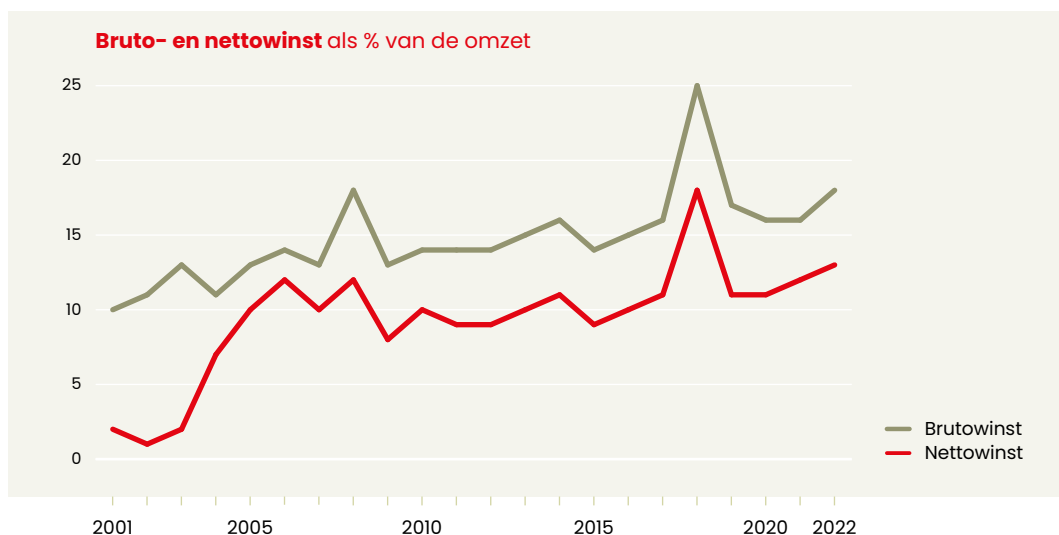
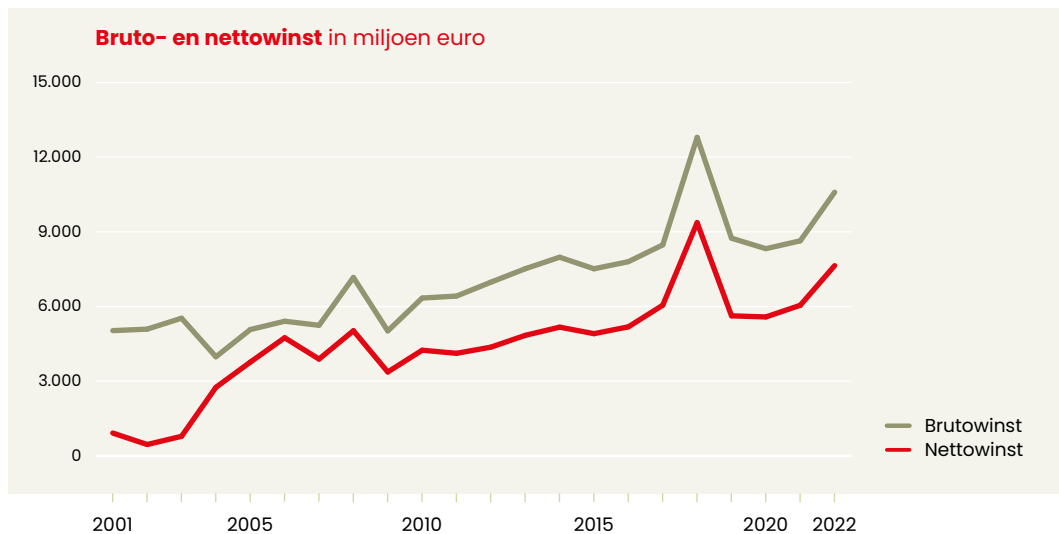
- Unilever maakte van 2015 tot en met 2022 een brutowinst van 65,4 miljard euro en een nettowinst van 45,5 miljard euro.

Aandeelhouder

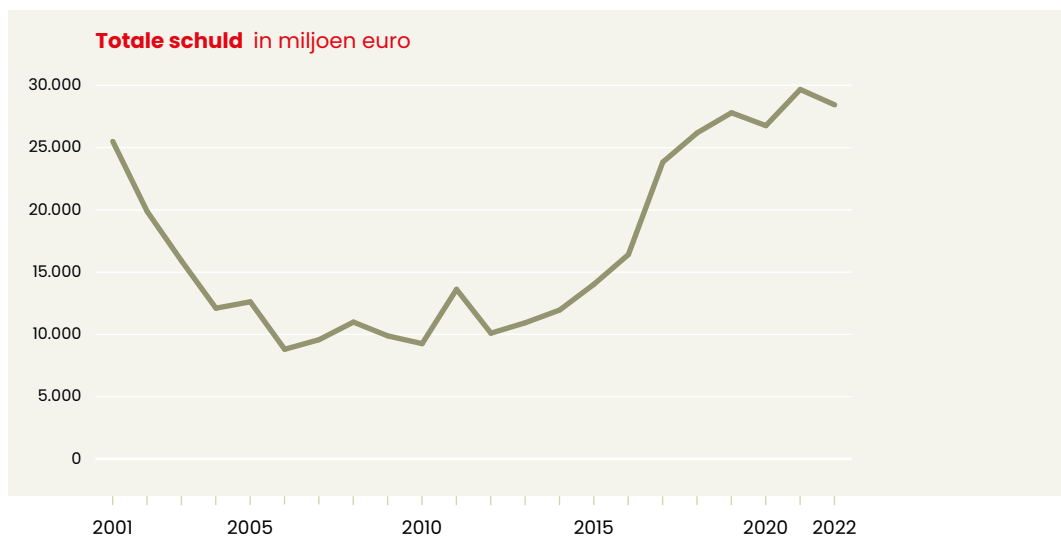
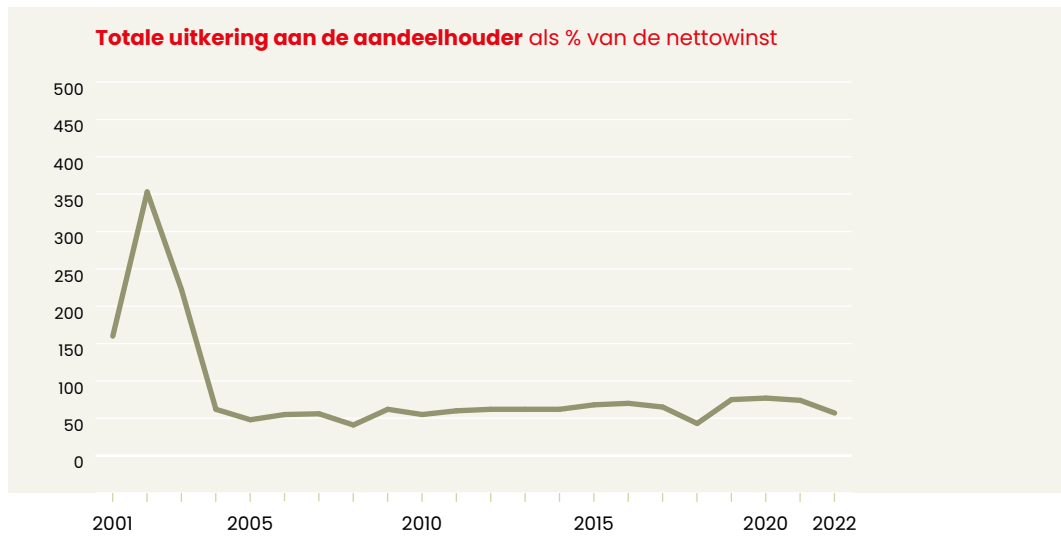
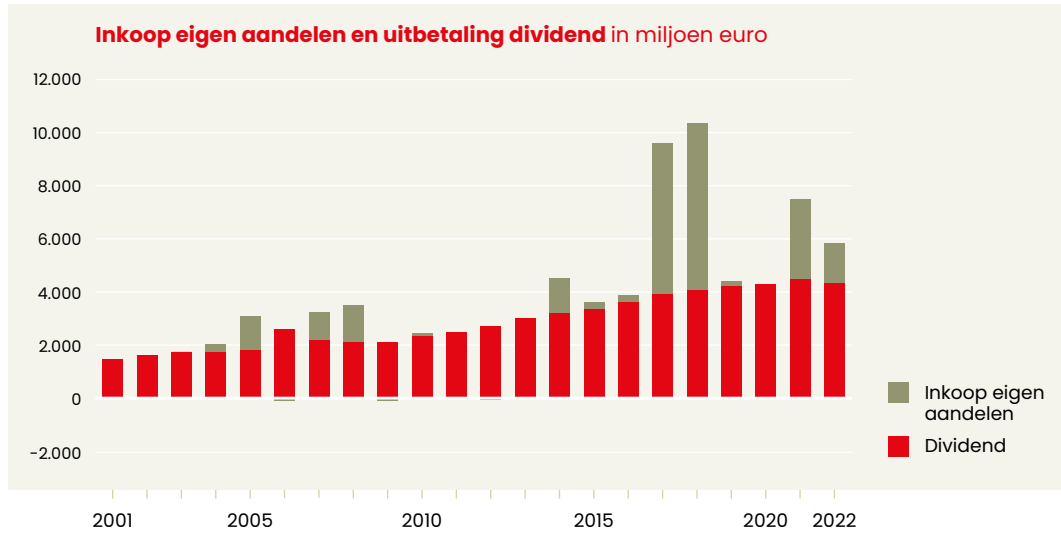
- Unilever betaalde van 2016 tot en met 2022 in totaal 28,9 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 16,9 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 101%.

Schuld

- Van 2016 naar 2022 groeide Unilever's schuld van 16,3 miljard euro naar 28,4 miljard euro.

Unilever

Uniper

Winst

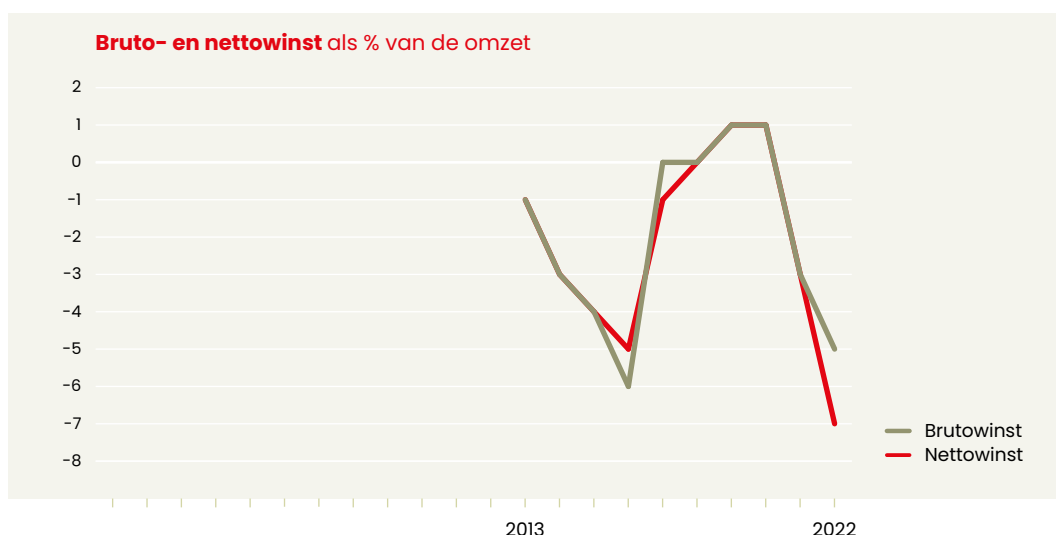
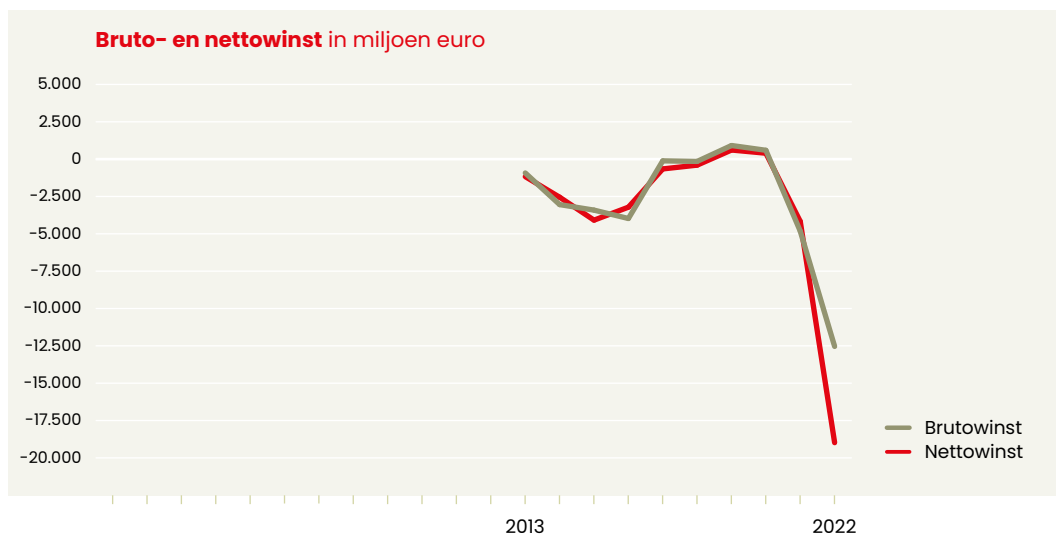
- Uniper maakte van 2016 tot en met 2022 een nettoverlies van 26,4 miljard euro en een brutoverlies van 20 miljard euro.

Aandeelhouder

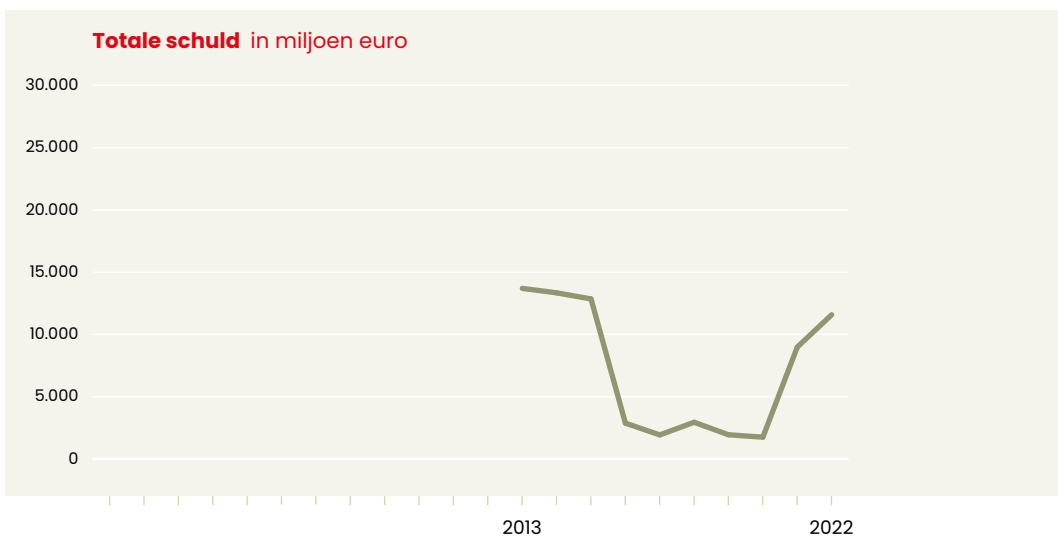
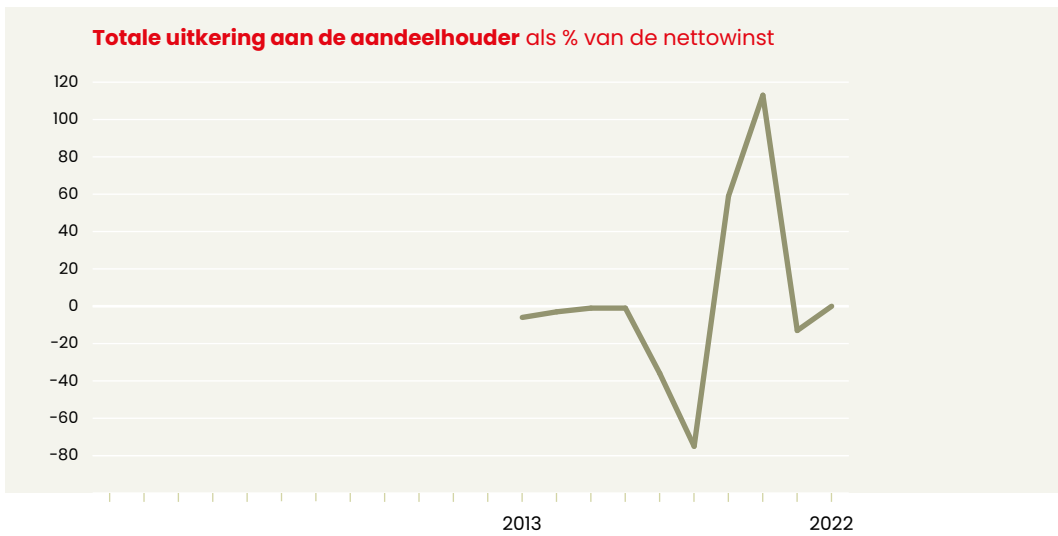
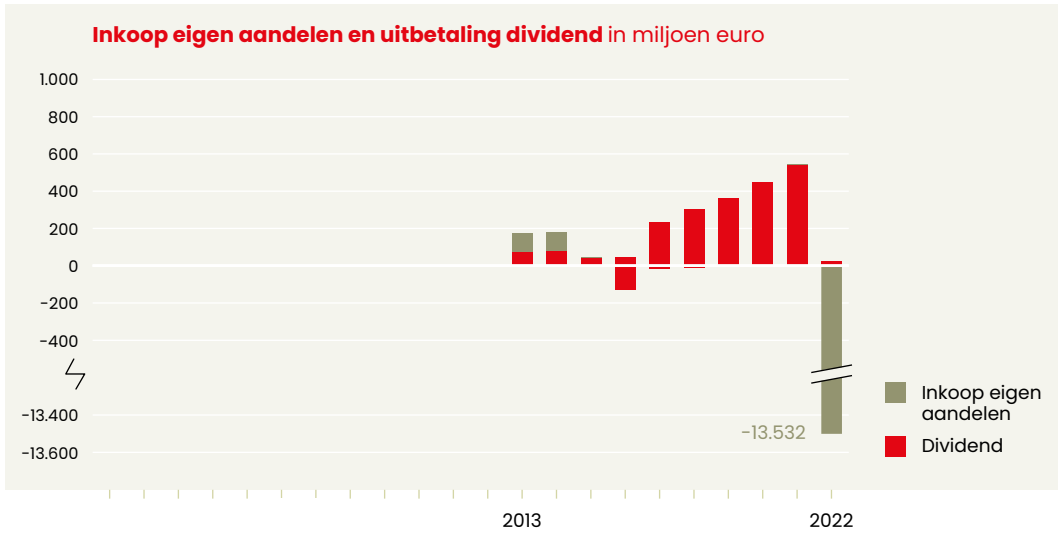
- Uniper betaalde van 2016 tot en met 2022 2 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders. Met uitzondering van 2021, waar het bedrijf in totaal voor 7 miljoen euro aan eigen aandelen inkoopt, brachten ze in de andere jaren voor een totale waarde van 13,7 miljard euro aan nieuwe aandelen op de beurs. Het uitgeven van nieuwe aandelen zorgt voor extra financiële ruimte.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) negatief doordat het bedrijf tussen 2016 en 2022 voor ruim 13 miljard aan nieuwe aandelen uitgaf. Daarnaast maakte het bedrijf ook een verlies van 30,5 miljard euro.

Schuld

- De totale schuld van Uniper liet tussen 2016 (2,9 miljard euro) en 2020 (1,7 miljard euro) een dalende trend zien. Daarna steeg de schuld weer tot 11,6 miljard euro in 2022.

Uniper

Vopak

Winst

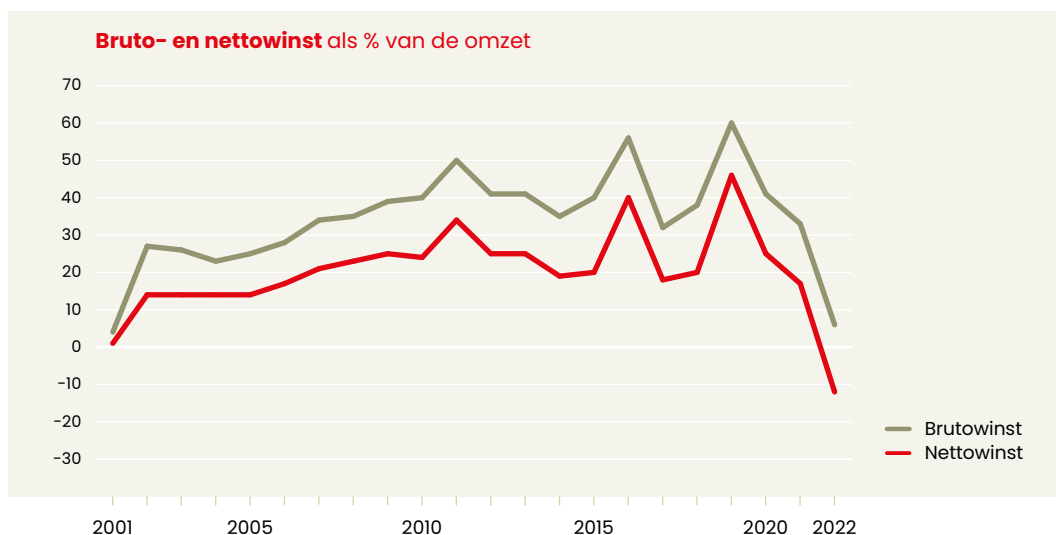
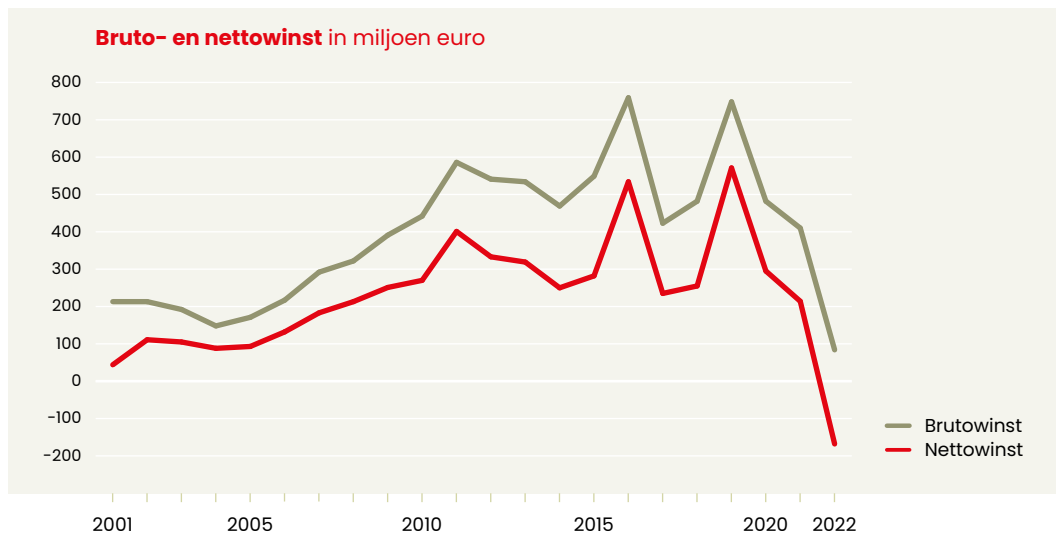
- Vopak maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 3,4 miljard euro en een nettowinst van 1,9 miljard euro.

Aandeelhouder

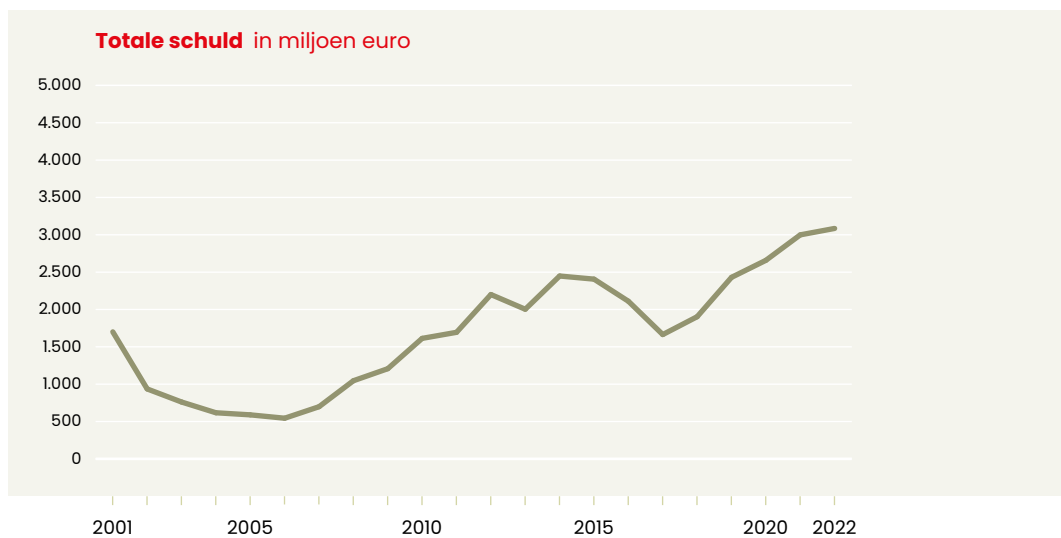
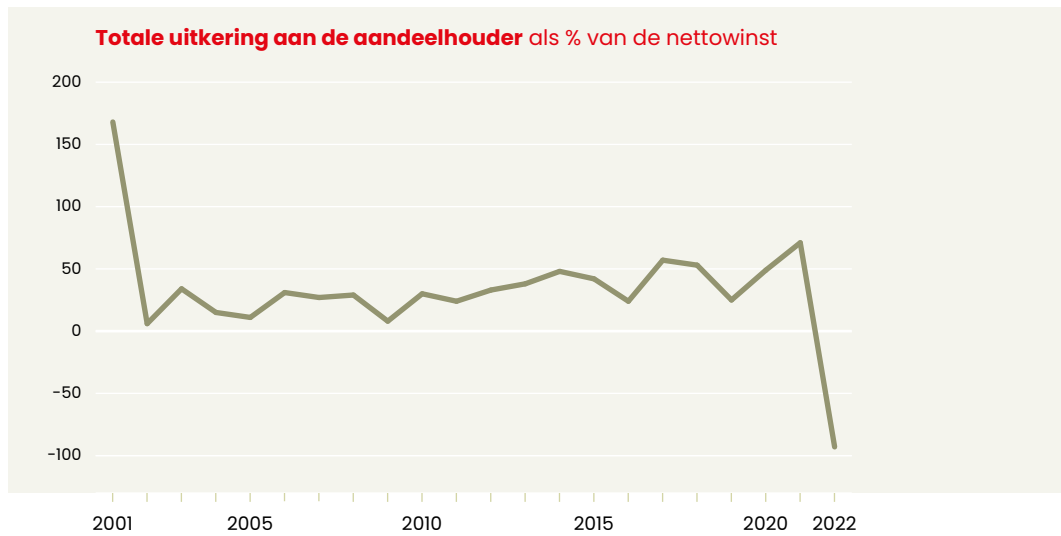
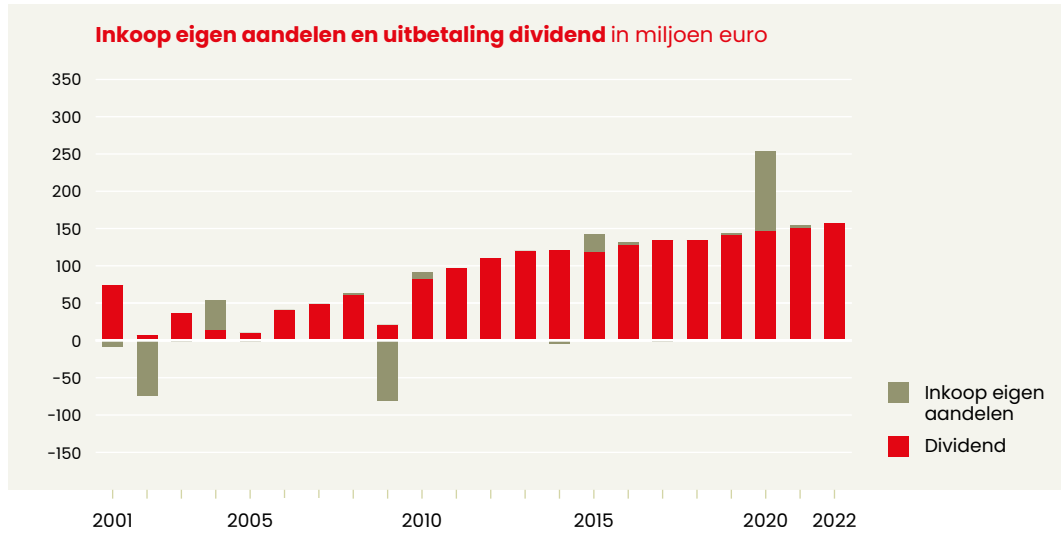
- Vopak betaalde van 2016 tot en met 2022 991 miljoen euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 116 miljoen euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de netto winst 57%.

Schuld

- Terwijl Vopak's totale schuld in 2016 begon op 2,1 miljard euro, steeg deze in de daaropvolgende jaren tot 3,1 miljard euro in 2022.

Vopak

Yara

Winst

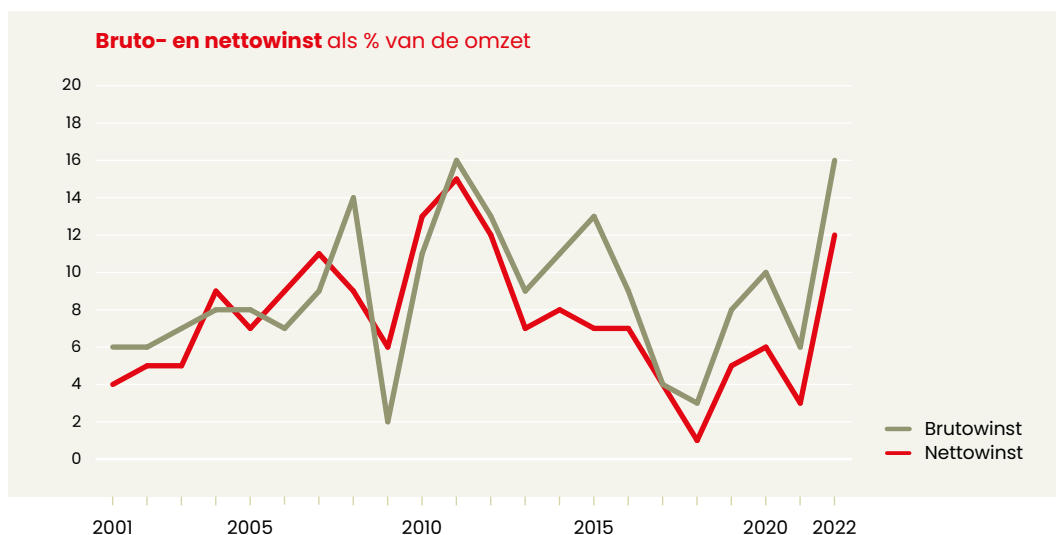
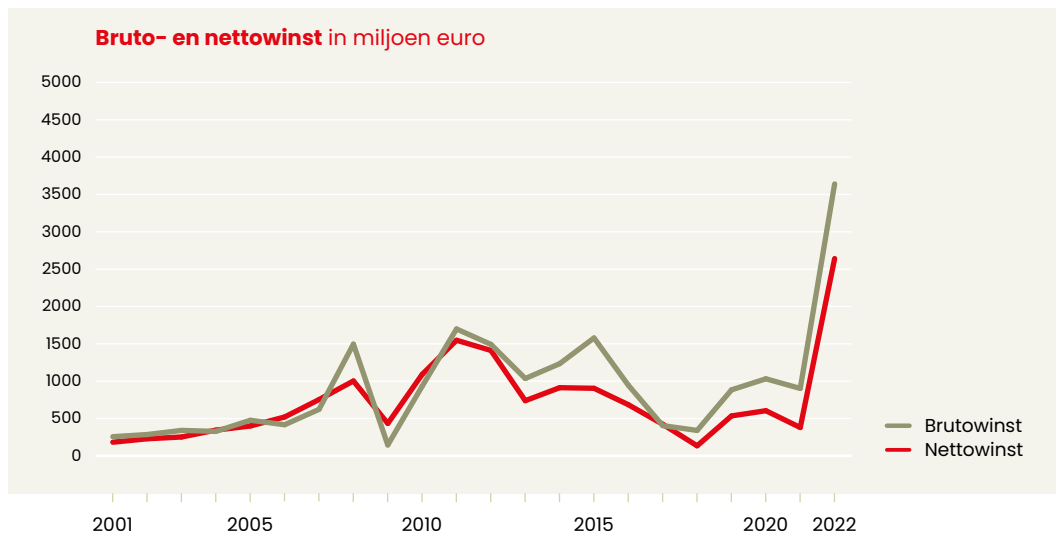
- Yara maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 8,2 miljard euro en een nettowinst van 5,4 miljard euro.

Aandeelhouder

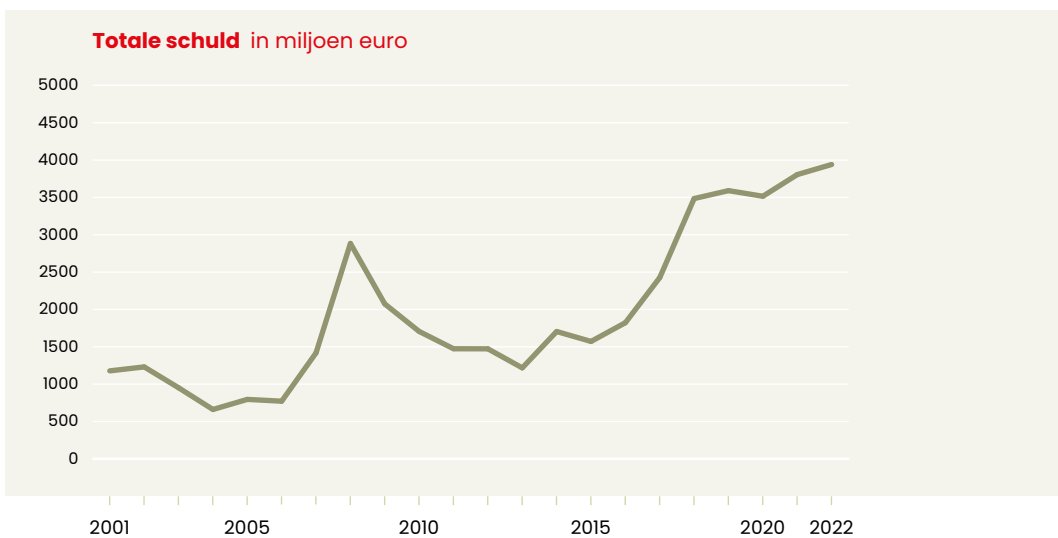
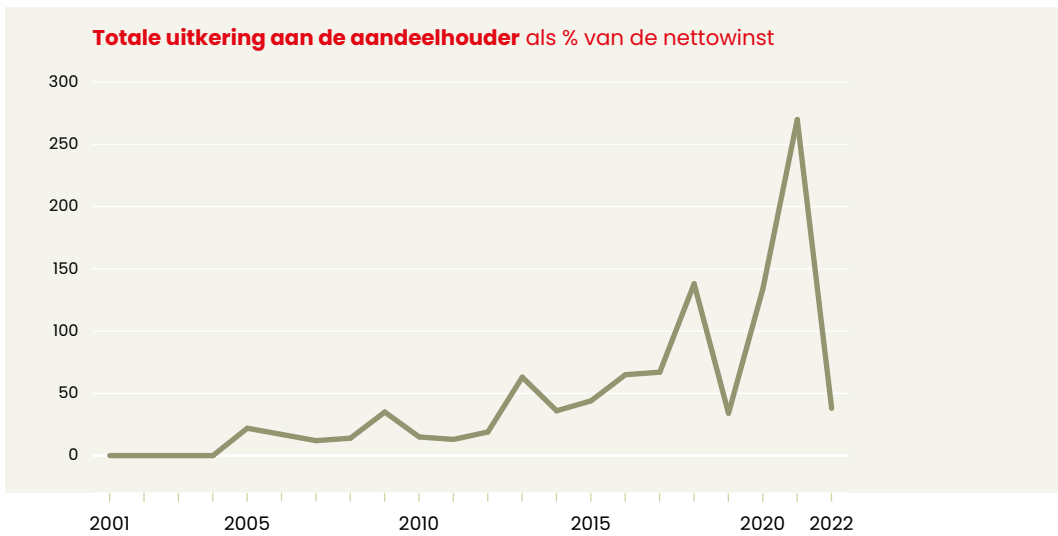
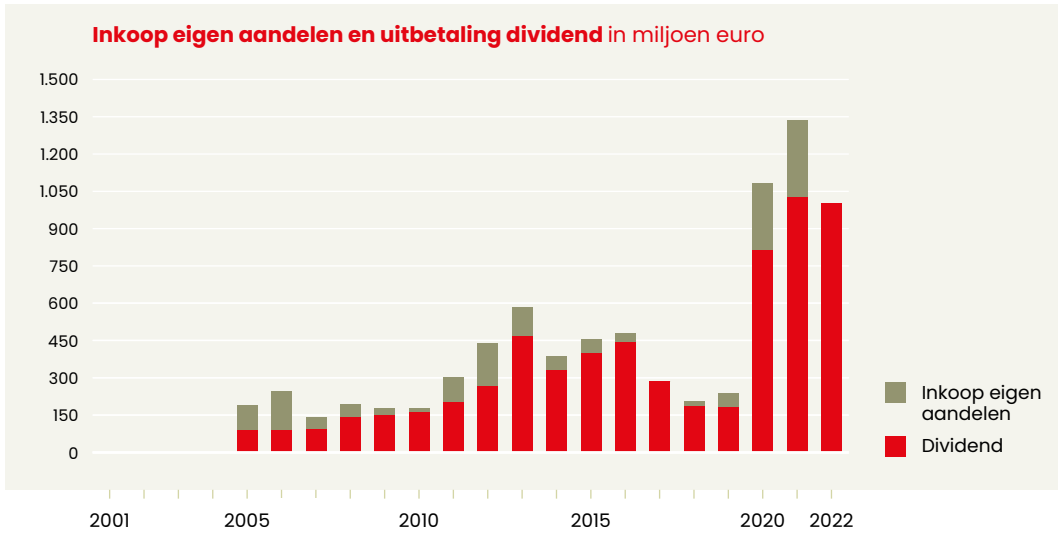
- Yara betaalde van 2016 tot en met 2022 3,9 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 691 miljoen euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 86%.

Schuld

- De totale schuld van Yara laat een stijgende trend zien tussen 2016 (1,8 miljard euro) en 2022 (3,9 miljard euro).

Yara

4. Financiële cijfers van vervuilende bedrijven uit de financiële sector

ABN Amro

Winst

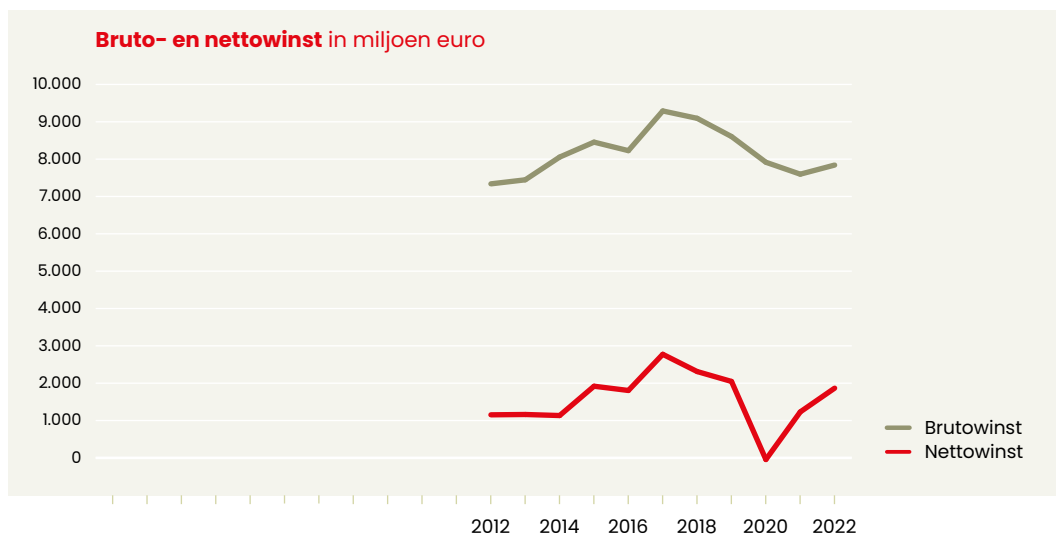
- ABN Amro⁶ maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 58,6 miljard euro en een nettowinst van 12 miljard euro.

Aandeelhouder

- ABN Amro betaalde van 2016 tot en met 2022 6 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht in 2022 voor 500 miljoen euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 54%.

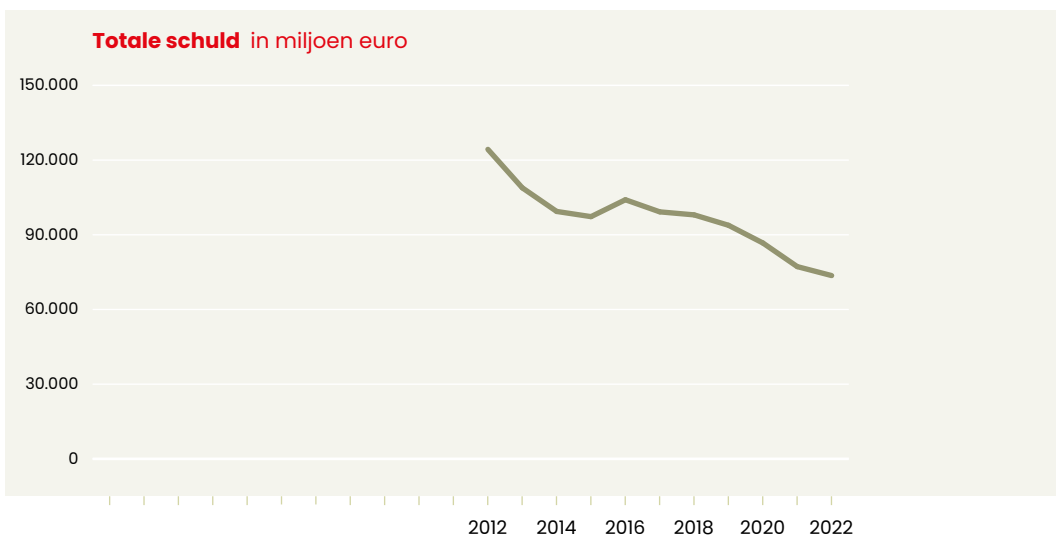
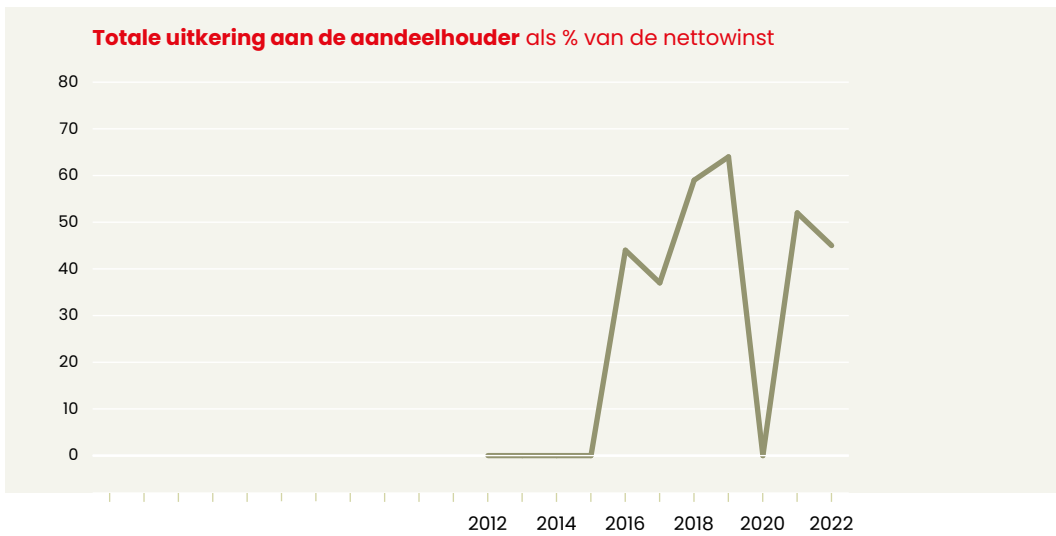
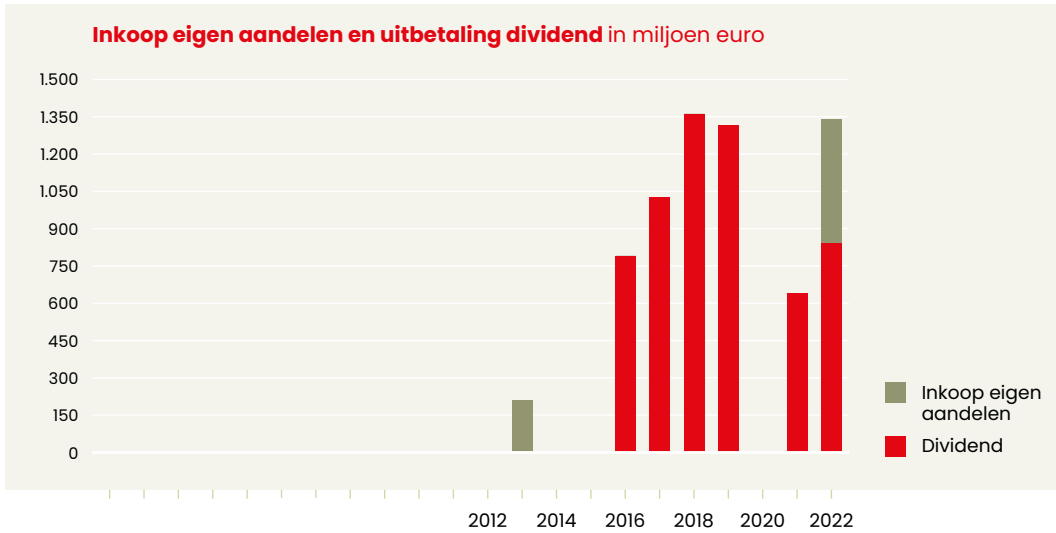
Schuld

- Met als enige uitzondering in 2016, laat de totale schuld van ABN Amro een dalende trend zien tot 73,6 miljard euro in 2022.

⁶ De dataset bevat geen gegevens over de omzet van ABN Amro.

ABN Amro

Aegon

Winst

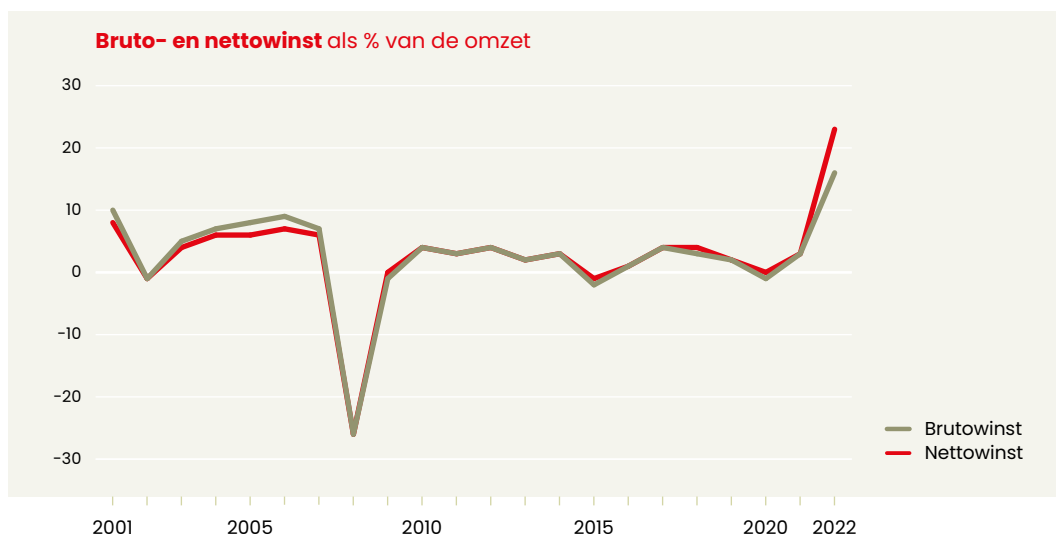
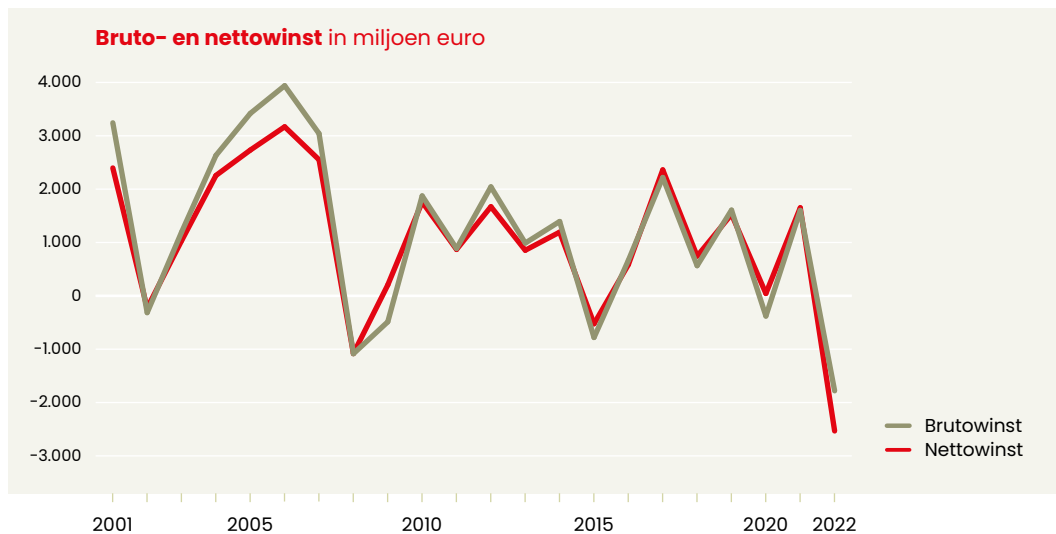
- Aegon maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 4,5 miljard euro (met een brutoverlies in 2020 en 2022) en een nettowinst van 4,4 miljard euro (met een nettoverlies in 2022).

Aandeelhouder

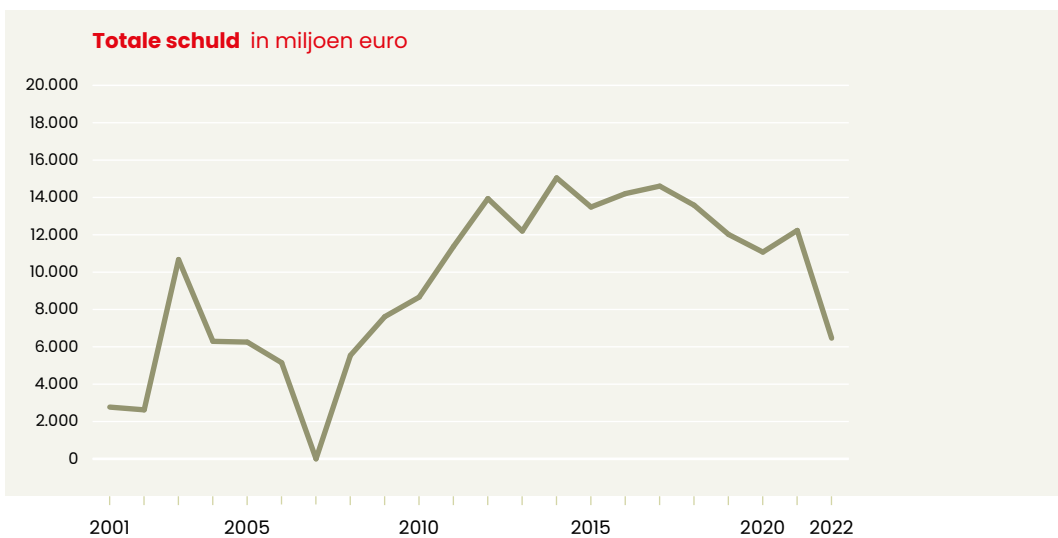
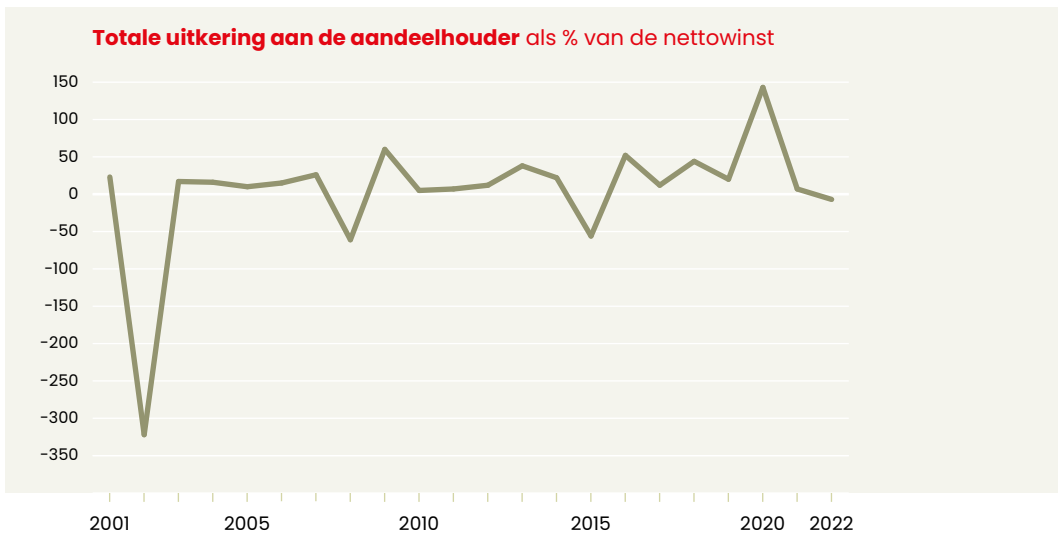
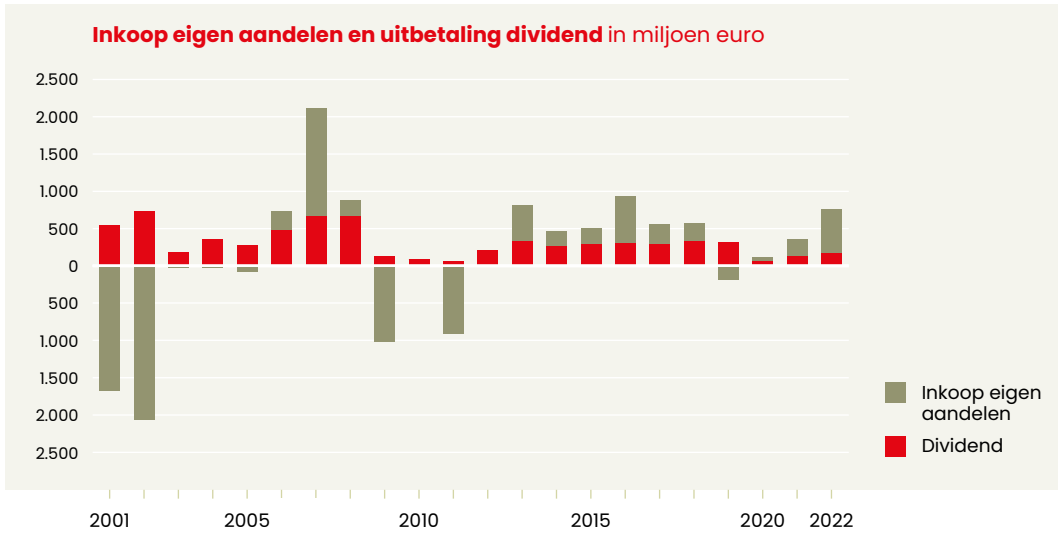
- Aegon betaalde van 2016 tot en met 2022 1,6 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 2 miljard euro aan eigen aandelen op. In 2019 bracht Aegon nieuwe aandelen op de markt met een totale waarde van 179 miljoen euro.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 78%.

Schuld

- De totale schuld van Aegon was in 2022 6,5 miljard euro, wat meer dan een halvering van de totale schuld betekent ten opzichte van 2016.

Aegon

ING

Winst

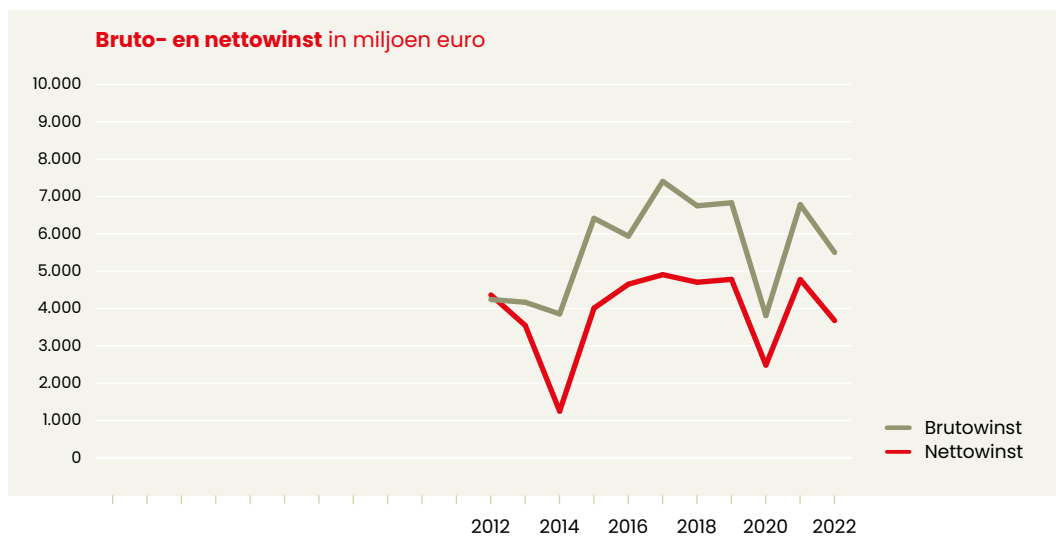
- ING⁷ maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 43 miljard euro en een nettowinst van 30 miljard euro.

Aandeelhouder

- ING betaalde van 2016 tot en met 2022 15,7 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 3,3 miljard euro aan eigen aandelen op. Tussen 2016 en 2020 bracht ING elk jaar nieuwe aandelen op de markt. De totale waarde van de nieuwe aandelen was 27 miljoen euro.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 63%.

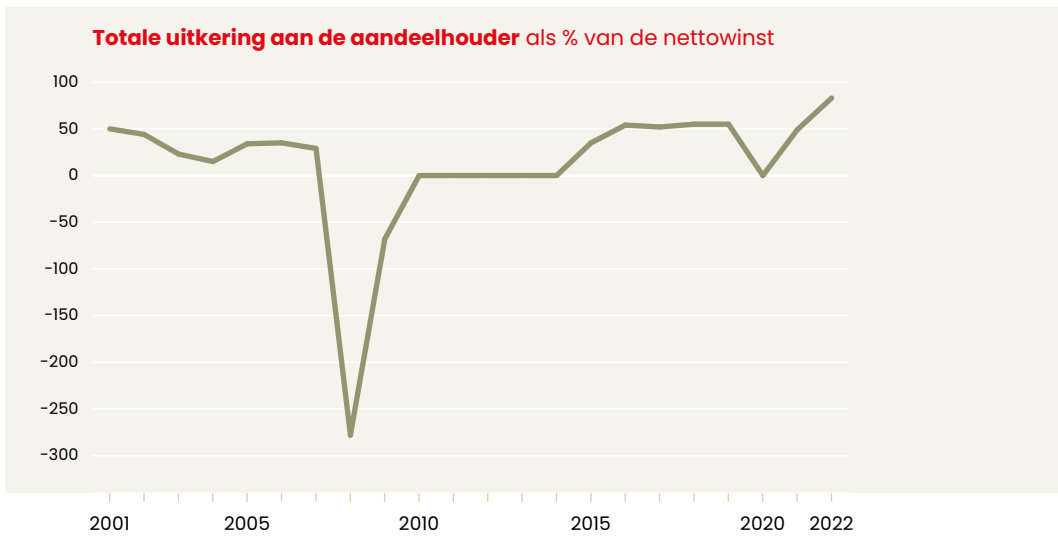
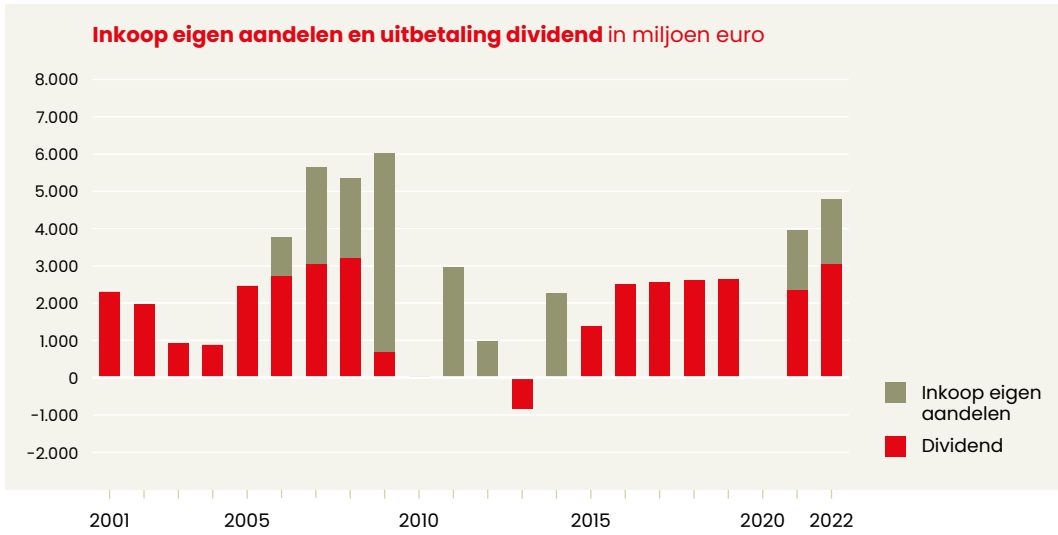
Schuld

- De totale schuld van ING daalde van 131,9 miljard euro in 2016 tot 119,6 miljard euro in 2022.

7 De cijfers over de brutowinst en de schuld van ING komen direct uit hun jaarverslagen. Het was daardoor niet mogelijk verder terug te gaan dan 2012. De dataset en jaarverslagen bevatten geen gegevens over de omzet van ING.

ING

NN Group

Winst

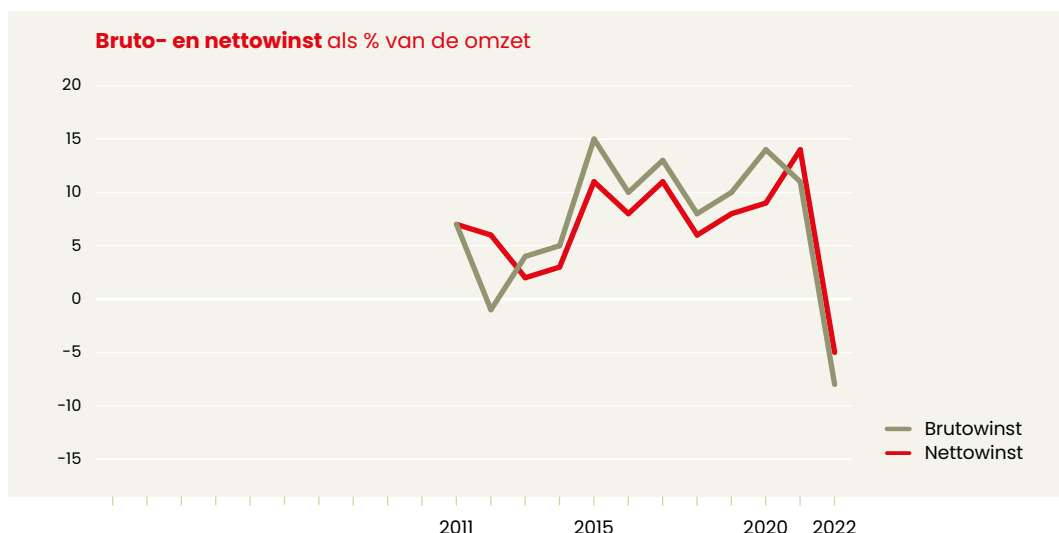
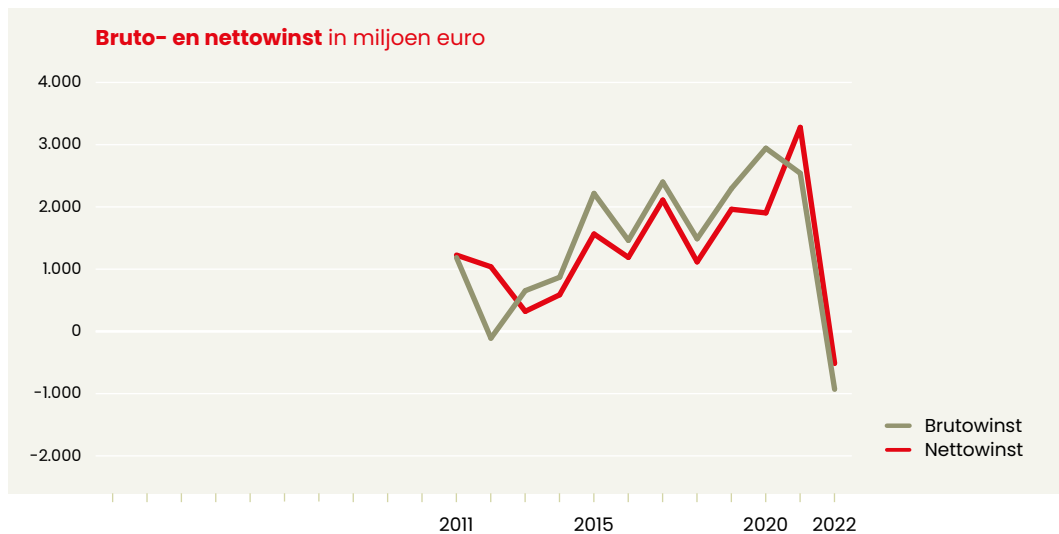
- NN Group maakte van 2016 tot en met 2022 een brutowinst van 12,2 miljard euro (met alleen een brutoverlies in 2022) en een nettowinst van 11 miljard euro (met een nettoverlies in 2022).

Aandeelhouder

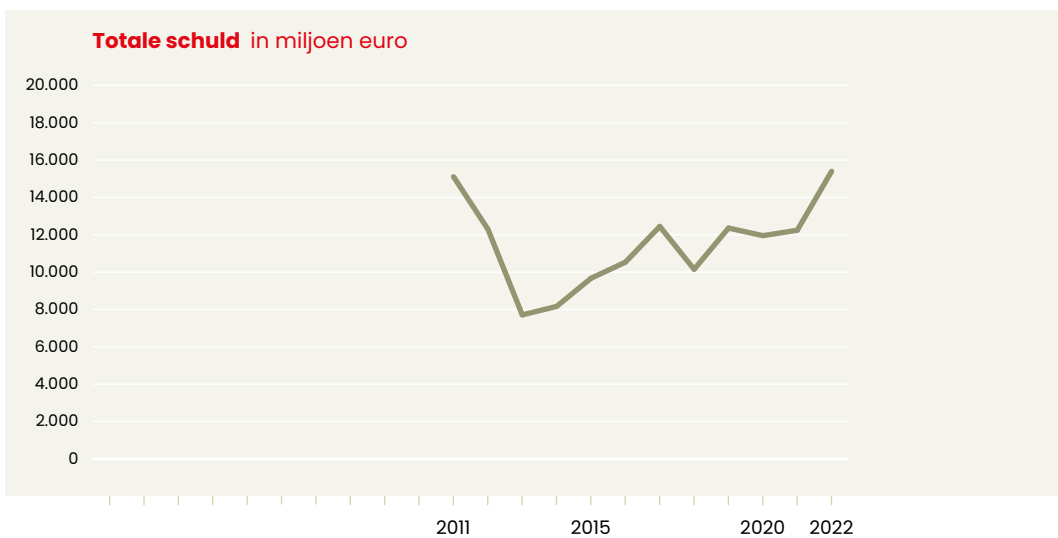
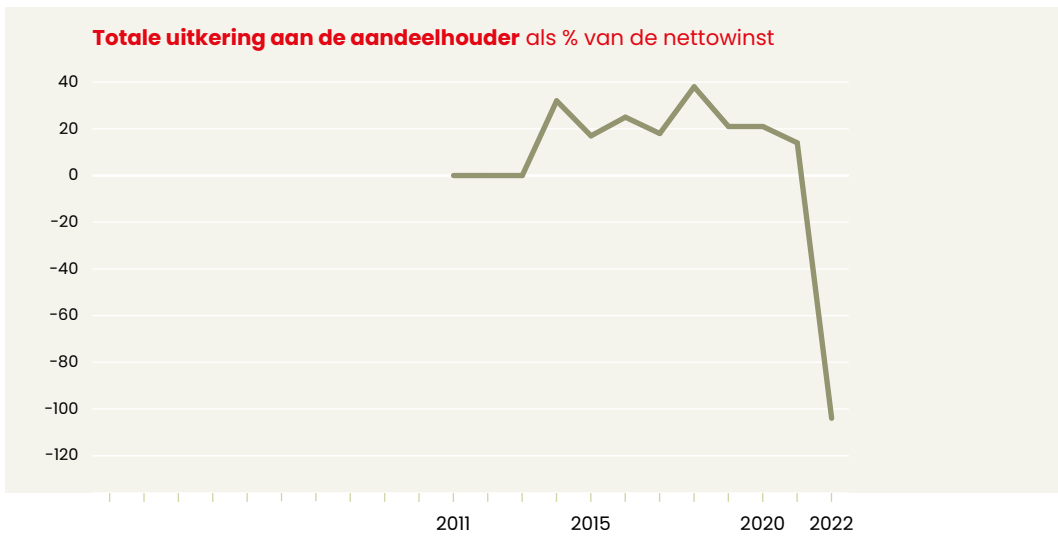
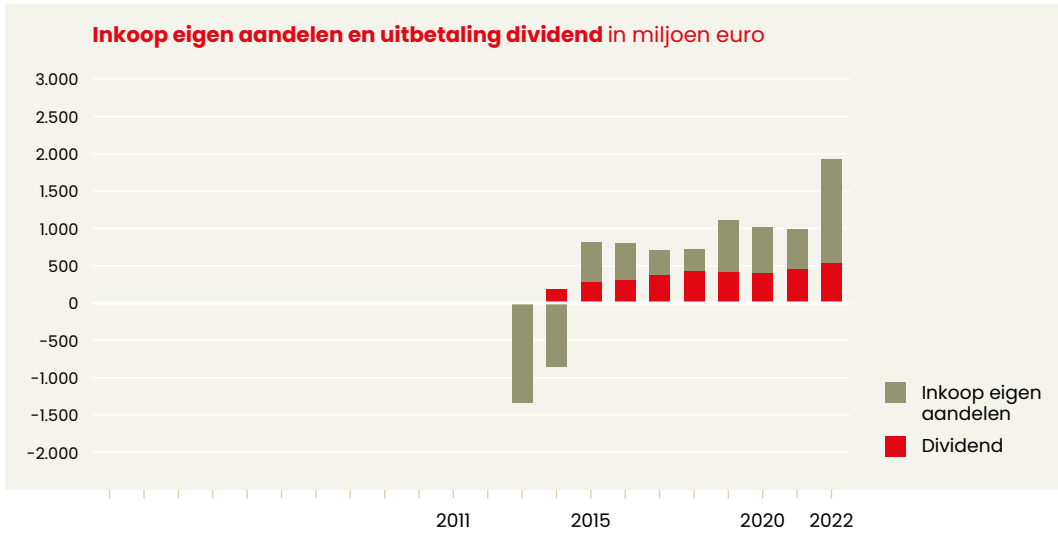
- NN Group betaalde van 2016 tot en met 2022 2,9 miljard euro aan dividend aan de aandeelhouders en kocht voor 4,4 miljard euro aan eigen aandelen op.
- In totaal was de beloning van de aandeelhouder (dividend plus inkoop eigen aandelen) als percentage van de nettowinst 66%.

Schuld

- De totale schuld van NN Group was in 2022 15,4 miljard euro. Dit was het resultaat van een stijgende trend die al sinds 2016 te zien was.

NN Group

5. Overzichts tabellen

Nettowinst

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Ahold Delhaize	830	1.817	1.780	1.766	1.397	2.245	2.546	12.381
Air France KLM	792	163	420	290	-7.100	-3.292	728	-7.999
Akzo Nobel	970	832	6.674	539	630	829	352	10.826
BAM Groep	47	-14	24	12	-122	18	179,6	144,6
BP	104	3.005	7.955	3.597	-17.815	6.399	-2.366	879
Dow			3.935	-1.214	1.067	5.339	4.359	13.486
DSM	621	1.769	1.077	758	506	1.676		6.407
Exxon Mobil	7.088	17.478	17.669	12.813	-19.689	19.490	53.028	107.877
LyondellBasell	3.468	4.326	3.976	3.035	1.252	4.751	3.700	24.508
RWE	-5.710	1.900	335	8.498	1.051	721	2.717	9.512
Stellantis	1.803	3.491	3.608	6.622	29	14.200	16.799	46.552
Tata Steel	-577	1.784	1.264	198	866	4.642	1.049	9.226
Unilever	5.184	6.053	9.369	5.625	5.581	6.049	7.642	45.503
Uniper	-3.217	-656	-402	610	396	-4.171	-18.981	-26.421
Vopak	534	235	255	571	295	214	-168,4	1.935,6
Yara	685	423	135	535	605	380	2.642	5.405
Totaal	12.622	42.606	58.074	44.255	-31.051	59.490	74.226,2	260.222,2

Financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
ABN Amro Bank	1.805	2.774	2.312	2.047	-44	1.231	1.867	11.992
Aegon	586	2.361	744	1.528	44	1.651	-2.533	4.381
ING	4.651	4.905	4.703	4.780	2.485	4.777	3.675	29.976
NN Group	1.189	2.110	1.117	1.962	1.904	3.278	-515	11.045
Totaal	8.231	12.150	88.76	10.317	4.389	10.937	2.494	57.394

Brutowinst

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Ahold Delhaize	1.584	2.225	2.657	2.627	2.191	3.320	3.768	18.372
Air France KLM	1.108	16	1.393	1.010	-6.030	-2.532	1.194	-3.841
Akzo Nobel	923	825	605	841	963	1.118	708	5.983
BAM Groep	33	10	105	35	-221	78	213	253
BP	-2.647	5.595	12.592	6.862	-19.303	11.421	13.705	28.225
Dow			3.504	-953	1.911	6.266	5.366	16.094
DSM	685	846	1.245	872	662	711		5.021
Exxon Mobil	846	10.707	17.668	10.422	-26.895	19.653	63.824	96.225
LyondellBasell	4.575	4.842	4.435	3.678	1.368	5.729	4.853	29.480
RWE	-4.119	1.962	289	-143	1.400	1.114	-378	125
Stellantis	4.732	7.203	5.158	5.005	2.334	15.116	19.998	59.546
Tata Steel	1.021	3.603	2.810	656	2.563	6.416	2.959	20.028
Unilever	7.801	8.475	12.793	8.743	8.323	8.638	10.591	65.364
Uniper	-3.975	-115	-152	912	592	-4.820	-12.538	-20.096
Vopak	759	423	482	748	482	410	84,1	3.388,1
Yara	945	405	341	884	1.032	903	3.641	8.151
Totaal	14.271	47.022	65.925	42.199	-28.628	73.541	117.988,1	332.318,1

Brutowinst Financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
ABN Amro Bank	8.227	9.290	9.093	8.605	7.916	7.597	7.841	58.569
Aegon	666	2.219	565	1.607	-379	1.601	-1.780	4.499
ING	5.937	7.404	6.751	6.831	3.809	6.782	5.502	4.3016
NN Group	1.462	2.400	1.488	2.296	2.943	2.541	-930	12.200
Totaal	16.292	21.313	17.897	19.339	14.289	18.521	10.633	118.284

Dividend

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Ahold Delhaize	429	720	757	1.114	1.026	856	979	5.881
Air France KLM	0	0	0	0	0	0	0	0
Akzo Nobel	336	1.184	636	1.423	366	391	379	4.715
BAM Groep	2	8	11	20	0	0	0	41
BP	4.169	5.456	5.680	6.207	5.563	3.641	4.146	34.862
Dow			0	1.863	1.817	1.754	1.908	7.342
DSM	190	200	225	291	289	266		1.461
Exxon Mobil	11.259	11.529	11.698	13.092	13.042	12.624	1.421,2	87.456
LyondellBasell	1.261	1.255	1.318	1.306	1.233	1.257	3.088,1	10.718
RWE	407	159	1.025	560	522	730	913	4.316
Stellantis	18	1	1	3.056	0	4.204	3.353	10.633
Tata Steel	108	131	147	191	133	349	753,8	1.812,8
Unilever	3.609	3.916	4.066	4.209	4.279	4.483	4.329	28.891
Uniper	44	236	302	361	449	539	26	1.957
Vopak	128	134	134	141	146	151	156,8	990,8
Yara	443	285	186	181	813	1.027	1.002,7	3.937,7
Totaal	22.403	25.214	26.186	34.015	29.678	32.272	35.46,4	205.014,4

Financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
ABN Amro Bank	790	1.025	1.362	1.316	0	639	840	5.972
Aegon	306	294	328	309	63	121	167	1.588
ING	2.521	2.564	2.607	2.650	0	2.342	3.052	15.736
NN Group	298	370	421	411	400	445	536	2.881
Totaal	3.915	4.253	4.718	4.686	463	3.547	4595	26.177

Netto inkoop eigen aandelen

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Ahold Delhaize	0	992	2.003	1.002	1.001	994	997	6.989
Air France KLM	0	-747	0	0	0	0	3	-744
Akzo Nobel	0	160	0	4.520	555	1.135	669	7.039
BAM Groep	3	3	16	17	0	0	14	53
BP	0	304	301	1.350	681	2.665	9.510	14.811
Dow			-95	364	15	575	2.010	2.869
DSM	136	190	139	689	246	131		1.531
Exxon Mobil	878	662	531	531	355	131	14.418	17.506
LyondellBasell	2.656	768	1.572	3.353	4	392	400	9.145
RWE	-4.514	5	-721	60	-2.230			-7.400
Stellantis	0	0	0	0	0	-243	883	640
Tata Steel	-89	-1.207	1	-24	-374	-38	0	-1.731
Unilever	257	5.666	6.277	201	0	3.018	1.509	16.928
Uniper	-127	-15	-14	-3	-4	7	-13.532	-13.688
Vopak	4	-2	0	3	108	3	0	116
Yara	37	0	18	58	271	307	0	691
Totaal	-759	6.779	10.028	12.121	628	9.077	16.881	54.755

Financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
ABN Amro Bank	0	0	0	0	0	0	500	500
Aegon	623	264	248	-179	59	231	597	1.843
ING	-10	-7	-4	-1	-5	1.608	1.717	3.298
NN Group	503	340	307	697	621	545	1.391	4.404
Totaal	1.116	597	551	517	675	2.384	4.205	10.045

Totale uitbetalingen – dividend en netto inkoop eigen aandelen

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Ahold Delhaize	429	1.712	2.760	2.116	2.027	1.850	1.976	12.870
Air France KLM	0	-747	0	0	0	0	3	-744
Akzo Nobel	336	1.344	636	5.943	921	1.526	1.048	11.754
BAM Groep	5	11	27	37	0	0	14,3	94,3
BP	4.169	5.760	5.981	7.557	6.244	6.306	13.656	49.673
Dow	0	0	-95	2.227	1.832	2.329	3.918	1.0211
DSM	326	390	364	980	535	397	0	2.992
Exxon Mobil	12.137	12.191	12.229	13.623	13.397	12.755	28.630	104.962
LyondellBasell	3.917	2.023	2.890	4.659	1.237	1.649	3.487,7	19.862,7
RWE	-4.107	164	304	620	-1.708	730	913	-3.084
Stellantis	18	1	1	3.056	0	3.961	4.236	11.273
Tata Steel	19	-1.076	148	167	-241	311	754	82
Unilever	3.866	9.582	10.343	4.410	4.279	7.501	5.838	45.819
Uniper	-83	221	288	358	445	546	-13.506	-11.731
Vopak	132	132	134	144	254	154	156,8	1.106,8
Yara	480	285	204	239	1.084	1.334	1.002,7	4.628,7
Totaal	21.644	31.993	36.214	46.136	30.306	41.349	52.127,5	259.769,5

Financiële bedrijven

in miljoen €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
ABN Amro Bank	790	1.025	1.362	1.316	0	639	1.340	6.472
Aegon	929	558	576	130	122	352	764	3.431
ING	2.511	2.557	2.603	2.649	-5	3.950	4.769	19.034
NN Group	801	710	728	1.108	1.021	990	1.927	7.285
Totaal	5.031	4.850	5.269	5.203	1.138	5.931	8.800	36.222

Uitbetalingen als % van de nettowinst

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

	Totale uitbetalingen 2016-2022 in miljoen €	Totale nettowinst 2016-2022 in miljoen €	Uitbetalingen als % van de nettowinst
Ahold Delhaize	12.870	12.381	104%
Air France KLM	-744	-7.999	9%
Akzo Nobel	11.754	10.826	109%
BAM Groep	94,3	144,6	65%
BP	49.673	879	5.651%
Dow	10.211	13.486	76%
DSM	2.992	6.407	47%
Exxon Mobil	104.962	107.877	97%
LyondellBasell	19.862,7	24.508	81%
RWE	-3.084	9.512	-32%
Stellantis	11.273	46.552	24%
Tata Steel	82	9.226	1%
Unilever	45.819	45.503	101%
Uniper	-11.731	-26.421	44%
Vopak	1.106,8	1.935,6	57%
Yara	4.628,7	5.405	86%
Totaal	259.769,5	260.222,2	100%

Financiële bedrijven

in miljoen €

	Totale uitbetalingen 2016-2022 in miljoen €	Totale nettowinst 2016-2022 in miljoen €	Uitbetalingen als % van de nettowinst
ABN Amro Bank	6.472	11.992	54%
Aegon	3.431	4.381	78%
ING	19.034	29.976	63%
NN Group	7.285	11.045	66%
Totaal	36.222	57.394	63%

Schuld

Niet-financiële bedrijven

in miljoen €

Schuld	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ahold Delhaize	7.560	7.251	14.485	15.444	14.553	17.089	17.640
Air France KLM	8.368	12.161	11.033	11.175	18.647	16.114	14.688
Akzo Nobel	2.731	3.273	2.398	2.211	2.890	3.550	5.875
BAM Groep	612	503	343	583	929	281	227,3
BP	55.455	52.709	57.371	69.086	67.081	61.389	51.853
Dow			17.342	15.161	14.007	12.906	14.410
DSM	3.405	2.628	2.652	2.653	3.586	3.098	
Exxon Mobil	40.675	35.292	32.955	41.993	55.497	42.082	38.613
LyondellBasell	8.543	7.185	8.185	10.760	13.066	10.216	10.578
RWE	16.173	15.347	1.898	3.577	3.466	12.124	17.210
Stellantis	24.048	17.971	14.528	12.901	21.117	33.582	27.153
Tata Steel	12.020	11.486	12.992	14.001	10.317	8.997	9.533
Unilever	16.410	23.832	26.186	27.804	26.767	29.672	28.439
Uniper	2.870	1.923	2.939	1.934	1.743	8.975	11.575
Vopak	2.110	1.664	1.903	2.430	2.658	2.999	3.084,6
Yara	1.823	2.427	3.485	3.591	3.516	3.806	3.941
Totaal	202.803	195.652	210.695	235.304	259.840	266.880	254.819,9

Financiële bedrijven

in miljoen €

Schuld	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ABN Amro Bank	104.074	99.207	97.996	93.813	86.701	77.216	73.614
Aegon	14.205	14.606	13.583	12.019	11.073	12.233	6.464
ING	131.882	121.645	141.667	119.581	106.489	115.558	119.563
NN Group	10.532	12.447	10.152	12.360	11.954	12.243	15.401
Totaal	260.693	247.905	263.398	237.773	216.217	217.250	215.042

Colofon

**Grote vervuilers zetten aandeelhouders
op de eerste plaats**

April 2024

Uitgave van SOMO in opdracht van Milieudefensie

Auteurs Rodrigo Fernandez, Ilona Hartlief en Janice Messick

Layout Frans Schupp

Coverfoto Kolengestookte energiecentrale in Rotterdam,
Frans Berkelaar CC BY 2.0 DEED / Flickr

**Stichting Onderzoek Multinationale
Ondernemingen (SOMO)**

SOMO onderzoekt multinationals. Onafhankelijk, feitelijk en kritisch, met een helder doel – een eerlijke en duurzame wereld, waarin publieke belangen zwaarder wegen dan bedrijfsbelangen. We voeren actiegericht onderzoek uit om de impact en ongekende macht van multinationals bloot te leggen en om de onderliggende structuren die hieraan ten grondslag liggen te laten zien. Door samen te werken met honderden organisaties over de hele wereld zorgen we ervoor dat ons invloedrijke onderzoek daar belandt waar het de meeste impact heeft – bij gemeenschappen, in rechtszalen en op de bureaus van maatschappelijke organisaties, media en politici.

KNSM-laan 17
1019 LA Amsterdam
The Netherlands
+ 31 (20) 6391291
info@somo.nl - www.somo.nl